

Oktatási Hivatal

Országos Közoktatási Értékelési és Vizsgaközpont

TÁJÉKOZTATÓ

ÉRETTSÉGI VIZSGAELNÖKÖK SZÁMÁRA

Kétszintű érettségi
2007

TARTALOMJEGYZÉK

I.	JELENTKEZÉS AZ ÉRETTSÉGI VIZSGÁRA.....	3
1.	A TANULÓI JOGVISZONY IDEJÉN TÖRTÉNŐ JELENTKEZÉSEKRŐL	3
2.	A TANULÓI JOGVISZONY UTÁN TÖRTÉNŐ JELENTKEZÉSEKRŐL	4
II.	AZ EGYES VIZSGAJÁRTÁSRÓL	5
III.	BIZONYÍTVÁNY, TANÚSÍTVÁNYOK.....	7
IV.	A KÉTSZINTŰ ÉRETTSÉGI VIZSGA ADMINISZTRÁCIÓJA.....	7
V.	AZ IGAZGATÓ FELADATAI AZ ÉRETTSÉGI VIZSGÁN	8
VI.	AZ ELNÖK FELADATAI AZ ÉRETTSÉGI VIZSGÁN	9
1.	ELNÖKI FELKÉSZÍTŐK.....	9
2.	AZ ELNÖK MEGBÍZÁSA	9
3.	AZ ELNÖK FELADATAI	9
4.	AZ ELNÖK BEMUTATKOZÁSA.....	10
5.	A VIZSGA IRATAINAK ELŐZETES TANULMÁNYOZÁSA	10
VII.	A VIZSGABIZOTTSÁG	15
1.	A VIZSGABIZOTTSÁG TAGJAI, ÉRTEKEZLETEINEK RÉSZTVEVŐI.....	15
2.	AZ ELŐZETES ÉRTEKEZLET	15
3.	A TÁJÉKOZTATÓ ÉRTEKEZLET	18
4.	A ZÁRÓÉRTEKEZLET	18
5.	AZ EREDMÉNYHIRDETŐ ÉRTEKEZLET	19
VIII.	A SZÓBELI VIZSGA	20
IX.	A VIZSGA IRATAI	22
X.	MELLÉKLETEK JEGYZÉKE	24

Tisztelt Elnök Asszony, Elnök Úr!

Ezzel az ismertetővel a kétszintű érettségi vizsgarendszer legfontosabb elemeiről, a vizsgabizottság munkájának irányításáról szeretnénk átfogó tájékoztatást nyújtani. Reméljük, kiadványunk segíteni fogja az Ön által vezetett vizsgabizottság tevékenységét.

Az alábbiakban áttekintjük az elnöki munka legfontosabb csomópontjait a jogszabályok tükrében, és szót ejtünk az érettségi vizsga iratanyagáról. A ■ - jel után a gyakorta felmerülő elnöki kérdésekre, problémákra az OH OKÉV által adott választ találja.

Felhívjuk az elnökök figyelmét, hogy jelen tájékoztató tanulmányozása mellett elengedhetetlen a hatályos jogszabályok naprakész ismerete. Az emelt szintű érettségi vizsgára vonatkozó külön rendelkezéseket ismertetőnkben a ▲ szimbólummal jelöljük.

A 2005-ben bevezetett kétszintű érettségi vizsga a korábbinál nagyobb felelősséget ró mind az iskolákra, mind az érettségi elnökökre.

Az elnöknek az érettségi vizsga vizsgaszabályzatáról szóló 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendeletben (továbbiakban R.) foglaltakat, a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény (a továbbiakban: Ktv.) 9. §-ának (illetve a különleges eljáráshoz való jog tekintetében a 30. §-ának) rendelkezéseit, továbbá az egyes vizsgatárgyakra vonatkozó részletes vizsgakövetelmények, vizsgaleírások (40/2002. (V. 24.) OM rendelet) szabályait kell a leggyakrabban alkalmaznia.

I. Jelentkezés az érettségi vizsgára

Az érettségi vizsgára más szabályok szerint kell jelentkezniük

1. a tanulói jogviszonyban álló és
2. a tanulói jogviszonyban már nem levő személyeknek.

A vizsgázónak a jelentkezéskor nemcsak vizsgatárgyat, hanem szintet is kell választania. A jelentkező egy vizsgaidőszakon belül egy vizsgatárgyból csak egyetlen szintet jelölhet meg. A jelentkezési határidő elmulasztása esetén igazolási kérelmet a jelentkezési határidő utolsó napjától számított nyolc napon belül lehet előterjeszteni. Az igazolási kérelem benyújtási határideje jogvesztő. A jelentkezés a jelentkezési határidő után vissza nem vonható, és csak a vizsgaszabályzatban meghatározott esetben módosítható, törölhető. Ha a jelentkező nem rendelkezik érettségi bizonyítvánnyal, akkor a jelentkezési lapján fel kell tüntetnie a korábban teljesített érettségi vizsgáit. [R. 12. § (2), (6), (14), (15)].

■ A javító és pótló érettségi vizsgára való jelentkezéskor a vizsgaszintet meg lehet változtatni [R. 12. § (2)].

1. A tanulói jogviszony idején történő jelentkezésekről

A tanulói jogviszonyban lévő diáknak abban a középiskolában kell jelentkeznie érettségi vizsgára, amellyel tanulói jogviszonyban van. Ha olyan szakképző intézménnyel áll tanulói jogviszonyban (pl. a 14. évfolyamon), ahol érettségi vizsgáztatás nem folyik, jelentkezhet a vizsgára bármely középiskolában, vagy az OH OKÉV bármely regionális igazgatóságán.

A tanulói jogviszony fennállása alatt – a Ktv. 115. § d) és e) pontjában meghatározott kivételektől eltekintve - az érettségi vizsga összes fajtája első alkalommal ingyenes közép- és emelt szinten egyaránt [Ktv. 114. §, R. 11. § (9)].

A tanulói jogviszonyban lévő és még az érettségi bizonyítvány megszerzése előtt álló jelentkező csak olyan vizsgatárgyból tehet érettségi vizsgát, amelynek követelményeit az írásbeli vizsgák megkezdéséig iskolájának helyi tantervében foglaltak szerint (vagy vendégtanulóként más iskolában) teljesítette, és az ott előírt osztályzatokat megszerezte, és ezt bizonyítvánnyal igazolni tudja.

Ez a korlátozás a magasabb (pl. 14.) szakképző évfolyamokon tanulói jogviszonyban lévő, már érettségizett diákokra nem vonatkozik.

Ha a diák olyan vizsgatárgyból szeretne érettségizni, amely az iskolájának helyi tantervében nem szerepel és ezért más iskolával vendégtanulói jogviszonyban teljesítette a tantárgyi követelményeket, akkor ebből a tantárgyból középszinten abban az iskolában vizsgázhat, amellyel a vendégtanulói jogviszonya fennáll. Jelentkeznie „anyaiskolájában” kell, és a jelentkezést a „fogadó” iskolának is jóvá kell hagynia. Emelt szintű vizsga esetében „fogadó” iskolára nincs szükség, hiszen a vizsgát az OH OKÉV szervezi meg

■A vizsgajelentkezés törlésére csak akkor kerülhet sor, ha a jelentkező az írásbeli vizsgaidőszak kezdetéig az adott vizsgatárgyból nem teljesíti a vizsgára bocsátás feltételeit. [R. 12. § (14)].

■Ha a vizsgázó nem magyar állampolgár és anyanyelve nem magyar, a magyar nyelv és irodalom vizsgatárgy helyett magyar mint idegen nyelv vizsgatárgyból tehet érettségi vizsgát. Az említett két feltételnek egyszerre kell teljesülnie. Kettős állampolgárság esetén a vizsgázóra a magyar állampolgárookra érvényes szabályozás vonatkozik, vagyis magyar nyelv és irodalom vizsgatárgyból kell érettségi vizsgát tennie az érettségi bizonyítvány megszerzéséhez.

■A 256/2005. (XII. 7.) Korm. rendelet 27. § (3) bekezdése szerint a felnőttoktatásban – a nappali oktatás munkarendje szerint tanulók kivételével – első alkalommal a 2009/2010. tanév május-júniusi vizsgaidőszakában kötelező idegen nyelvből érettségi vizsgát tenni. A kedvezmény csak azokra vonatkozhat, akik felnőttoktatást folytató intézményben esti vagy levelező munkarend szerinti tanulói jogviszonyban vannak, vagy rendes érettségi vizsgájukat már a kétszintű vizsgarendszerben, a felnőttoktatás esti vagy levelező munkarendje szerinti tanulói jogviszonyban kezdték meg.

2. A tanulói jogviszony után történő jelentkezésekről

A tanulói jogviszonyban nem levő jelentkező egyaránt jelentkezhet érettségi vizsgára bármely vizsgát szervező középiskolában vagy az OH OKÉV bármely regionális igazgatóságán. **Fontos, hogy a jelentkező minden vizsgájára egyetlen helyen jelentkezzen.** Az itt működő vizsgabizottság véglegesíti majd minden egyes tantárgyi vizsgája tekintetében az érvényes döntéseket.

A tanulói jogviszony alatt megkezdett érettségi vizsga esetén a pótló, illetve az első javító vizsga ingyenes, más esetekben a vizsga díjköteles. Ha a középszintű vizsgát a vizsgázó valamely középiskolában teszi le, a vizsga díját az intézmény saját hatáskörben állapítja meg. Az OH OKÉV által szervezett vizsgák díját az OH OKÉV nyilvánosságra hozza.

A tanulói jogviszony után bármely vizsgatárgyból bármelyik vizsgaidőszakban bármelyik szinten lehet érettségi vizsgát tenni. Egyetlen korlátozás, hogy csak olyan idegen nyelvből tehető érettségi vizsga, amelyet Magyarországon középiskolában tanítanak.

II. Az egyes vizsgafajtákról

Rendes érettségi vizsga

Rendes érettségi vizsga a középiskolai tanulmányok követelményeinek teljesítése után, a tanulói jogviszony fennállása alatt vagy megszűnését követően első alkalommal tett érettségi vizsga.

A vizsgára bocsátás feltétele tanulói jogviszony esetén, hogy az iskola helyi tantervében előírt középiskolai követelményeket a vizsgaidőszak kezdetéig a jelentkező teljesítse, és ezt bizonyítvánnyal igazolni tudja. [Ktv. 9. § (9), R. 12. § (1)]

Előrehozott érettségi vizsga

Előrehozott érettségi vizsga az egyes tantárgyra előírt iskolai tanulmányi követelmények teljesítése után, a tanulói jogviszony fennállása alatt, a középiskolai tanulmányok teljes befejezése előtt, egyes vizsgatárgyból, első alkalommal tett érettségi vizsga.

A kétszintű érettségi vizsgarendszernek lényeges eleme, hogy nem csak a 12. évfolyam elvégzése után lehet érettségi vizsgát tenni, hanem egyes vizsgatárgyakból előtte is, amennyiben a tanuló teljesítette az adott tantárgyra iskolájának a helyi tantervében meghatározott követelményeit. Pl. ha a diák a földrajzot 9. és 10. évfolyamon tanulta, és megvannak az év végi jegyei, 11. évfolyamosként jelentkezhet földrajz érettségi vizsgára.

■ Ez a vizsgatípus lehetővé teszi, hogy az a 12. évfolyamos tanuló, aki február 15-én jelentkezett rendes érettségire, majd valamely tantárgyból a 12. évfolyam végén a tanulmányi követelményeket nem teljesítette, kérheti, hogy előrehozott vizsgaként érettségizhessen azokból a vizsgatárgyakból, amelyekből teljesítette a helyi tantervi követelményeket [R. 12. § (15)]. Érettségi bizonyítványt ekkor még nem kaphat, vizsgaeredményei törzslapkivonatra kerülnek. Amennyiben sikeres javítóvizsgát tesz abból a tantárgyból, amelyből a 12. évfolyam végén a tanulmányi követelményeket nem teljesítette és megszerzi az utolsó középiskolai tanévről is az év végi bizonyítványt, akkor ismételten jelentkezhet – most már – rendes érettségire. Ha van még hiányzó vizsgája, érettségi vizsgát tesz belőle, ha nincs – tehát korábban már mind az öt vizsgatárgyból előrehozott vizsgát tett - akkor kiállítják részére az érettségi bizonyítványt.

■ Amennyiben a . 11. évfolyamos tanuló szeretne pl. történelemből vizsgázni a májusi vizsgaidőszakban, megteheti, de akkor a 11. és a 12. évfolyam történelem tantervi követelményeit teljesítenie kell – ha az iskola helyi szabályzatai másként nem rendelkeznek - egy-egy osztályozó vizsgát kell tennie, hiszen még két év végi jegye hiányzik a helyi tanterv szerint. Az érettségi vizsga megkezdésének feltétele az előírt év végi osztályozatok megléte.

Az előrehozott vizsga eredményéről a vizsgázó törzslapkivonatot kap. Az érettségi bizonyítvány megszerzéséig ezen az eredményén javítani már nem tud, mert ismétlődő vizsgát az érettségi bizonyítvány megszerzése előtt nem lehet tenni. „Javítási” lehetőség számára eddig az időpontig csupán a szintemelő vizsga letétele lehet.

Szintemelő érettségi vizsga

Szintemelő érettségi vizsga egyes vizsgatárgyból a középszinten sikeresen befejezett érettségi vizsgának az emelt szintű érettségi vizsgán első alkalommal történő megismétlése.

A vizsga letételének feltétele, hogy a vizsgázó már rendelkezzen középszintű érettségi minősítéssel. Ilyen vizsgát – az érettségi bizonyítvány megszerzéséig - csak egy alkalommal lehet tenni az adott vizsgatárgyból.

Az emelt és a középszintű minősítések közül a vizsgázó által választott eredmény kerülhet a tanuló érettségi bizonyítványába, míg a másiktól tanúsítványt állít ki a vizsgabizottság [R. 42. § (3)]. A vizsgázó az eredmények ismeretében írásban nyilatkozik az erre vonatkozó döntéséről.

Pótló érettségi vizsga

Pótló érettségi vizsga a vizsgázónak fel nem róható okból meg sem kezdett, vagy megkezdett, de be nem fejezett rendes, előrehozott, kiegészítő, szintemelő, ismétlő, javító érettségi vizsga folytatása.

Az igazgató engedélyezheti, hogy a vizsgázó a neki fel nem róható okból megszakadt vizsgáját ugyanazon vizsgaidőszakban folytathassa, mint amikor az érettségi vizsgáját megkezdte. Ennek egyik lehetséges módja, hogy az írásbeli vizsgarész helyett is szóbeli vizsgát tesz, azaz a szóbeli vizsgarészt kétszer teljesíti [R. 24. §], ebben az esetben a vizsgát a 37. § (3) bekezdés szerint kell megszervezni és minősíteni.

A pótló érettségi vizsgán a korábban már sikeresen teljesített vizsgarészeket – amíg az adott tárgy vizsgakövetelményei nem változnak – nem kell újból teljesíteni [R. 41. § (8)].

Fel nem róható oknak tekintendő minden olyan a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására.

Javító érettségi vizsga

Javító érettségi vizsga a vizsgázónak felróható okból meg sem kezdett, vagy megkezdett, de be nem fejezett, illetve a megkezdett, de a vizsgakövetelmények nem teljesítése miatt sikertelen rendes, előrehozott, pótló és az érettségi bizonyítvány megszerzése előtti szintemelő érettségi vizsga megismétlése.

■ Javító érettségi vizsgát csak a következő vizsgaidőszakban lehet tenni [R. 11. § (3)], és függetlenül a korábbi vizsgán elért esetleges részeredményektől, – az adott vizsgatárgyból – valamennyi vizsgarészt meg kell ismételni.

Ismétlő érettségi vizsga

Ismétlő érettségi vizsga az érettségi bizonyítvány kiadása után iskolai felvételi kérelem elbírálásához vagy más okból egyes vizsgatárgyból a korábban sikeresen letett érettségi vizsga azonos szinten, illetve az emelt szintű vizsga középszinten történő megismétlése.

■ Ha a vizsgázó korábban kezdte meg érettségi vizsgáját, de valamilyen ok miatt nem szerzett érettségi bizonyítványt, a már sikeresen teljesített vizsgatárgyak minősítéséről nem mondhat le, azokból ismétlő érettségit az érettségi bizonyítvány megszerzése előtt nem tehet.

Kiegészítő érettségi vizsga

Kiegészítő érettségi vizsga a sikeresen befejezett érettségi vizsga után az érettségi bizonyítványban nem szereplő egyes vizsgatárgyból tett vizsga.

■ Felhívjuk a figyelmet arra, hogy az ismétlő, ill. a kiegészítő vizsga választásának lehetősége nem a tanulói jogviszonyhoz, hanem az érettségi bizonyítvány megszerzéséhez kötött. Tehát a magasabb (pl. 14.) szakképző évfolyamokon tanulói jogviszonyban lévő diákok is tehetnek kiegészítő vagy ismétlő vizsgát.

A vizsgaszabályzat alapján minden vizsgafajta letehető az év két érettségi vizsgaidőszakában (május-június és október-november).

III. Bizonyítvány, tanúsítványok

Érettségi bizonyítványt – általában a rendes érettségi kapcsán – akkor állítanak ki, amikor a vizsgázó négy kötelező és egy választott tárgyból sikeres érettségi vizsgát tett. Ez a bizonyítvány nem változtatható meg, hanem minden későbbi, adott vizsgatárgyból sikeresen teljesített érettségi vizsgáról a vizsgázó tanúsítványt kap. Az így kialakuló, érettségi bizonyítványból és tanúsítványokból álló érettségi „portfólió” pl. továbbtanulási szándékkal szabadon használhatjuk életünk során.

Amennyiben a vizsgázó középiskolai tanulmányait sikeresen befejezte és a kötelező vizsgatárgyak mellett egy választott vizsgatárgyból (összesen öt vizsgatárgy) legalább elégséges vizsgaminősítést szerzett, számára ki kell állítani az érettségi bizonyítványt. Ez arra az esetre is vonatkozik, ha esetleg a vizsgázónak van egy hatodik, sikertelen vizsgája. [R. 41. § (6)]

Az érettségi bizonyítványba minden legalább elégségesre teljesített vizsga minősítését be kell írni, kivéve, ha a vizsgázó az adott vizsgatárgyból több vizsgaeredménnyel rendelkezik, mert ez esetben azok közül – a vizsgázó írásbeli nyilatkozatának megfelelően - csak az egyik eredmény kerül a bizonyítványba, a többiről tanúsítványt kell kiállítani.

Alapelv, hogy tanúsítványt csak sikeres vizsgáról állítanak ki, és az érettségi bizonyítványba is csak sikeresen teljesített vizsga minősítése kerülhet, tehát olyan érettségi bizonyítványt vagy tanúsítványt, amelyben elégtelen érdemjegy szerepel, nem lehet kiállítani.

Az előrehozott vizsgáról törzslapkivonatot adnak ki, amely alapján a vizsgaeredmény később bekerül az érettségi bizonyítványba. Az előrehozott érettségi vizsgáról kiállított törzslapkivonat másolatát – ha az érettségi vizsgát nem abban a középiskolában tették le, amellyel a vizsgázó tanulói jogviszonyban áll – meg kell küldeni az érintett iskola igazgatójának. [R. 48. § (1)].

A vizsgabizonyítványt, a tanúsítványt és a törzslapkivonatot mindig az a vizsgabizottság állítja ki, amelyik a vizsgával kapcsolatos határozatokat meghozta.

IV. A kétszintű érettségi vizsga adminisztrációja

A vizsgabizottságot működtető intézmény a kétszintű érettségi vizsga során „A kétszintű érettségi vizsga adminisztrációs rendszere” (továbbiakban: érettségi szoftver) elnevezésű informatikai rendszerben végzi el a vizsgázók jelentkeztetését, az írásbeli vizsgák beosztását, a vizsgaeredmények rögzítését, a vizsgadokumentumok (vizsgáztatási jegyzék, írásbeli vizsgajegyzőkönyvek, osztályozó ív, törzslap külív és belív, törzslapkivonat) előállítását, kinyomtatását [R. 60/A. § (3)].

V. Az igazgató feladatai az érettségi vizsgán

Az érettségi vizsgát állami vizsgabizottság előtt kell letenni. A vizsgabizottság működtetéséről az érettségi vizsgát szervező középiskola, illetve – meghatározott esetekben – az OH OKÉV gondoskodik.

A vizsgabizottság körbélyegzője tartalmazza a Magyar Köztársaság címerét, valamint a vizsgabizottságot működtető intézmény nevét. Felirata: ” mellett működő érettségi vizsgabizottság”.

A 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet értelmében szétválik a vizsgának helyet adó iskola igazgatójának előkészítő és szervező munkája [R. 16. §] és az érettségi vizsga szakszerűségét és törvényességét felügyelő vizsgálónök tevékenységi köre [R. 15. §].

A középszintű érettségi vizsgán a felügyelő tanárokat, a vizsgáztató tanárokat és a vizsgabizottság jegyzőjét az igazgató bízza meg, valamint - szükség esetén - gondoskodik a helyettesítésükről. Előkészíti a vizsgabizottság munkáját és az érettségi vizsgát.

▲ *Az emelt szintű érettségi vizsgán a felügyelő tanárt, a javító szaktanárt, a tantárgyi bizottság elnökét és a tantárgyi bizottság tagjait az OH OKÉV bízza meg.*

Az igazgató felel az érettségi vizsga törvényes előkészítéséért, zavartalan lebonyolításáért, a megbízások kiadásáért, a tanulók jelentkezéséért.

A R. 12. §-ának (9) bekezdése szerint érettségi vizsgára való jelentkezéseket a vizsgabizottságot szervező intézmény igazgatójának kell elbírálnia az érettségi vizsgaszabályzatnak megfelelően. A vizsgára való jelentkezés elfogadásáról a vizsgabizottságot működtető intézmény igazgatója dönt, így annak jogszerűségéért minden vonatkozásban személyében felelős.

A jelentkezés elfogadásakor különösen figyelni kell arra, hogy a tanév rendjében meghatározott vizsgaidőpontok lehetővé teszik-e a vizsgák megszervezését (pl. írásbeli vizsgaidőpontok ütközése).

A jelentkezés elfogadásakor dönt az igazgató a Ktv. 30. §-a szerinti mentességekre vonatkozó kérelmek elfogadásáról (pl. felmentés egy vizsgatárgy vagy vizsgarész alól, speciális értékelési szabályok, segédeszközök engedélyezése stb.), esetleg elutasításáról (bővebben ld. az 1. sz. mellékletben). Minden ilyen típusú döntést olyan határozatba kell foglalnia, amely egyértelműen meghatározza a vizsga megszervezésének speciális részleteit. Az emelt szintű érettségi vizsgákon az intézményben jelentkező vizsgázók esetében is az igazgató dönt a mentességi kérelmek elfogadásáról vagy elutasításáról. Az emelt szintű érettségi vizsgára vonatkozó döntés határozatát meg kell küldeni az OH OKÉV területileg illetékes regionális igazgatóságának március 1-jéig (október-novemberi vizsgaidőszak esetén szeptember 10-éig).

Az igazgató ellenőrzi a vizsgáztatás rendjének megtartását, látogatja az írásbeli és a szóbeli vizsgák helyszínét. Megszervezi a kijavított írásbeli vizsgadolgozatok megtekintését (az írásbeli vizsga megkezdése előtt tájékoztatni kell a vizsgázókat a megtekintés helyszínéről és időpontjáról), a vizsgaeredmények kihirdetését, gondoskodik arról, hogy - ha a vizsgázó a kijavított vizsgadolgozatával kapcsolatban észrevételt nyújtott be - az előzetes értekezleten

helyettes szaktanár álljon rendelkezésre annak elbírálására, ellenőrzi a törzslapok és bizonyítványok egyeztetését, aláírja és aláírhatja a vizsga iratait.

A kijavított írásbeli vizsgadolgozatokkal kapcsolatos észrevételeket a vizsgázó a megtekintést követő első munkanap végéig – tizenhat óráig – adhatja le. Az észrevétel benyújtására nyitva álló határidő elmulasztása esetén egy napon belül lehet igazolási kérelmet előterjeszteni. Az igazolási kérelem benyújtási határideje jogvesztő [R. 26. §. (2)]. Az igazolási kérelemről az igazgató dönt.

▲ *Emelt szintű vizsga esetén a vizsgázónak a kijavított vizsgadolgozatra benyújtott észrevételét a vizsgadolgozattal együtt az igazgató a lehető legrövidebb időn belül megküldi az OH OKÉV regionális igazgatóságára.*

▲ *Az emelt szintű vizsga szervezése során az igazgató jogkörébe tartozó döntések (megbízások kiadása, a tanulói jogviszonnyal nem rendelkező, az OH OKÉV-nél jelentkező vizsgázók esetében a mentességek megadása, igazolási kérelmek elbírálása) az OH OKÉV regionális igazgatóinak hatáskörébe tartozik.*

VI. Az elnök feladatai az érettségi vizsgán

1. Elnöki felkészítők

Az elnöki felkészülésnek fontos része a hatályos jogszabályok ismerete. Ehhez nyújtanak segítséget az elnöki felkészítők, melyeket az érettségi vizsgaidőszak megkezdése előtt szerveznek az OH OKÉV regionális igazgatóságai. Az ezeken való részvételt - különösen a jogszabályi változások miatt - minden elnök számára feltétlenül javasoljuk.

Részletesebb képzést nyújtanak azok a 30 órás akkreditált elnöki tanfolyamok, amelyeket szintén az OH OKÉV regionális igazgatóságai tartanak, a Sulinova Kht. továbbképzési rendszerében.

2. Az elnök megbízása

Az érettségi vizsga vizsgabizottságának elnökét – az Országos vizsgáztatási névjegyzékben szereplők közül – az OH OKÉV bízza meg. A megbízást a tanév rendjében meghatározott első írásbeli vizsganap előtt legalább két héttel meg kell küldeni, illetve át kell adni. Ettől a naptól kezdődik meg az elnöki tevékenység és az érettségi vizsga eredményének kihirdetését követő 4. munkanapig, illetve a szükséges intézkedések befejezéséig tart [R. 14. §]. Az elnöki megbízások kiadásával egyidejűleg az OH OKÉV regionális igazgatósága az érintett iskola igazgatóját is tájékoztatja a felkért elnök személyéről.

▲ *A tantárgyi bizottságban az Országos vizsgáztatási névjegyzékben szereplők közül az lehet elnök, aki elvégezte az adott vizsgatárgy – OH OKÉV által elfogadott – vizsgáztatói képzését és megfelel a kérdező tanári kritériumoknak.*

3. Az elnök feladatai

- Meggyőződik arról, hogy a vizsgázók teljesítették-e az érettségi vizsgára bocsátás feltételeit, és szükség esetén kezdeményezi az érettségi vizsgáról való kizárását annak, aki nem teljesítette azokat.
- Ellenőrzi, hogy a vizsgáztató tanárok megfelelnek-e a vizsgaszabályzat által támasztott követelményeknek.

- Vezeti a szóbeli vizsgákat és a vizsgabizottság értekezleteit.
- Amennyiben a jogszabályban foglaltaktól, vagy a központi javítási-értékelési útmutatóktól eltérést észlel vagy javítatlan hibát, téves javítást talál, kezdeményezi a szaktanári értékelés megváltoztatását.
- Felügyeli az érettségi vizsga szakszerű és törvényes megtartását, a vizsgabizottság törvényes működését.
- A vizsgabizottság értekezletein véleményeltérés esetén szavazást rendel el.
- Dönt a vizsga nyilvánosságáról
- Ha úgy látja, hogy a vizsga törvényes megtartása veszélyben van, eljárást kezdeményez az OH OKÉV területileg illetékes regionális igazgatóságánál.
- Átvizsgálja az érettségivel kapcsolatos iratokat, aláírja azokat.

▲ *Az emelt szintű tantárgyi bizottság esetében a tantárgyi bizottság elnöke:*

- *Biztosítja a tantárgyi bizottság törvényes működését.*
- *Ellátja a tantárgyi bizottság ügyviteli feladatait.*
- *Vizsgáztatói feladatokat lát el.*

4. Az elnök bemutatkozása

■ Javasoljuk, hogy az elnök megbízásának kézhez vétele után ne várja meg az iskola megkeresését, hanem az első lépéseket a kapcsolatfelvételre maga tegye meg.

Az első személyes találkozáskor mutassa be a Megbízólevelét.

Előzetes tájékozódása során vizsgálja meg:

- a mentességi határozatokat (pl. megfelelő szakértői vélemény alapján történt-e a döntés, és összhangban áll-e azzal),
- a vizsgára bocsátás feltételeinek teljesítését,
- a vizsgáztató tanárok kijelölésének jogszerűségét (képesítés),
- a középszintű és az emelt szintű vizsgadolgozatok megtekintésének megszervezését,
- a tanulók által tett észrevételeket.

■ Mivel az elnök az érettségi vizsga teljes lebonyolítását felügyeli, így természetesen joga van az írásbeli vizsga látogatására is. Amennyiben erre a lehetőség adott, javasoljuk, hogy – az iskola igazgatójának az értesítése mellett – éljen is ezzel. Így sok olyan hiba megelőzhető, amelynek orvoslása a vizsga későbbi szakaszában már nem lehetséges.

5. A vizsga iratainak előzetes tanulmányozása

Az igazgató az írásbeli érettségi vizsga iratait legalább hét nappal a szóbeli vizsga kezdete előtt megküldi a vizsgabizottság elnökének.

Az elnök az alábbi iratokat kapja meg:

- a vizsgázók által elkészített vizsgadolgozatok, a feladatlapokhoz tartozó útmutatókkal,
- az írásbeli vizsga folyamán felvett jegyzőkönyvek: írásbeli érettségi vizsga jegyzőkönyve, szabálytalanság elkövetéséről felvett jegyzőkönyv,
- az írásbeli vizsgadolgozatok szaktanári értékelésére benyújtott vizsgázói észrevételek,
- a vizsgákra jelentkezőkről elkészített összesítő jelentés,
- a szaktanár által javasolt értékeléseket tartalmazó osztályozó ív,
- a szóbeli vizsga tételei,
- határozatok.

Tekintettel arra, hogy a kétszintű vizsgarendszerben szinte minden vizsgatárgyból van írásbeli vizsga, különösen a vizsgadolgozatok nagy száma és terjedelme miatt a vizsga teljes iratanyagának az elnökhöz való eljuttatása és később annak az iskolába való visszaszállítása nehézségekbe ütközhet. Az elnök kezdeményezheti, hogy a középiskola ne küldje el az összes vizsgadolgozatot. Ha lehetősége van rá, megteheti, hogy a helyszínen vizsgálja át azokat, vagy az általa kialakított rendszer szerint csak mintát kér a dolgozatokból.

Az elnöknek joga van ahhoz, hogy minden egyes vizsgadolgozatot megvizsgáljon, ám az előbb említett okok miatt ezt teljes körűen csak a legkritikább esetben képes megtenni. Ezért a mintán való vizsgálódást javasoljuk.

Összesítő jelentés (2. sz. melléklet)

A tanulók érettségi vizsgára jelentkezését a vizsgára bocsátás feltételeinek megléte alapján az igazgató fogadja el. A [R. 15. §]-a és [R. 28. §]-a szerint az elnöknek meg kell győződnie e feltételek meglétéről, ebből a szempontból is át kell néznie az iratokat.

Ezen dokumentum alapján az elnök ellenőrizni tudja, hogy minden vizsgázó jelentkezett-e a kötelező vizsgatárgyakból, hányan kaptak mentességet, mennyi szóbeli vizsgára lehet számítani az adott vizsgacsoportnál.

■ Ha indokoltnak látja, minél hamarabb kérjen tájékoztatást az igazgatótól a felmerült problémákkal kapcsolatban, hogy az előzetes értekezleten már konkrét megoldási javaslatot tudjon tenni. Erre leginkább az előrehozott vizsgázóknál és a vendégvizsgázóknál lehet szükség.

A mentességek megadásának módjáról (1. sz. melléklet)

Az igazgató mentességre vonatkozó döntését a megfelelő szakértői bizottsági javaslatnak kell megalapoznia [Ktv. 30. § (9)]. Határozatának meghozatalakor az igazgató emellett figyelembe veszi, veheti a korábbi tanulmányok során biztosított feltételeket is.

A szakértői véleményben foglaltaknak megfelelően a vizsgázó kérelmére az igazgató engedélye alapján a sajátos nevelési igényű, illetve beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanuló

- írásbeli vizsgája legfeljebb egy órával meghosszabbítható,
- a szóbeli vizsgán a felkészülési ideje 20 perccel meghosszabbítható,
- számára lehetővé kell tenni, hogy az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközt (pl. számítógép, írógép) használhassa,
- számára engedélyezni lehet, hogy az írásbeli vizsgát szóban tegye le, vagy a szóbeli vizsgát írásban teljesítse.
 - Ha az írásbeli vizsgát szóban teszi le, és a vizsga két – írásbeli és szóbeli - vizsgarészből áll, a vizsgázó a szóbeli vizsgarészt kétszer teljesíti. A felkészüléshez és a tétel kifejtéséhez rendelkezésre álló időt tételenként kell számítani. A vizsgázó kérésére a második tétel kifejtése előtt legalább tíz perc pihenőidőt kell adni. A pihenőidő alatt a vizsgaterem nem hagyható el.
 - Ha a szóbeli vizsgát írásban teszi le, a vizsgatétel kihúzása után külön helyiségben, felügyelő tanár mellett készíti el a dolgozatát. Középszintű vizsga esetén 30 percet, *emelt szintű vizsga esetén erre 40 percet* kell biztosítani.

Ami a **speciális könnyítéseket** illeti, tanácsoljuk, hogy az elnök a vizsga kezdete előtt a sajátos nevelési igényű tanulókkal kapcsolatosan tájékozódjon a következőkről:

- Milyen információt tud adni az osztályfőnök, a szaktanár, az iskola vezetése a tanuló különleges igényeiről, eddigi beszámoltatási formáiról?
- A tanuló milyen segédeszközt, segédanyagot használt az eddigi tanulmányai során?
- Mennyi többletidőre van szüksége írási, olvasási, vagy más nehézség miatt?
- Szorul-e segítségre: a különböző mozgások (kísérlet, eszközök kézbe adása) területén?
- Szükséges-e számára a szóbeli vizsgákhoz kapcsolódó esetleges írásos anyagok nagyítása, pontírással való átírása?
- Szükséges-e számára a feladatok szóban és írásban való egyidejű megadása?

Határozatok (3. sz. melléklet)

Az iskola igazgatójának a döntéseit mindig határozati formában kell meghoznia. Így határozatot hoz a mentességek megadásáról, módjáról, esetleges elutasításáról. Az elnök győződjön meg a határozatok meglétéről, tartalmi és formai megfeleléséről.

Vizsgáztatási jegyzék

Az emelt szintű vizsgán az írásbeli megkezdésekor a felügyelő tanár kiadja a tanulók azonosító jelét, és azokat rögzíti a vizsgáztatási jegyzéken is. A vizsgadolgozatokon és az egyéb írásbeli vizsgadokumentumokon a tanuló neve nem szerepel. A jegyzéket az OH OKÉV regionális igazgatósága elzárva őrzi egészen a javítás befejezéséig. A vizsgáztatási jegyzék az a dokumentum, amelyről a javítás után az írásbeli vizsgadolgozatra a tanuló nevét rávezetik. (A vizsgáztatási jegyzék az emelt szintű írásbeli dokumentumokhoz tartozik, a vizsgabizottság elnöke nem találkozik vele.)

A középszintű vizsgán a vizsgadolgozatra és az azt tartalmazó borítékra a tanuló neve rákerül, így vizsgáztatási jegyzékre nincs szükség.

Jegyzőkönyvek (4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. sz. melléklet)

Az **írásbeli vizsga jegyzőkönyve** (4. sz. melléklet) tartalmazza az ülésrendet, amelyen a vizsgázóknak emelt szinten csak az azonosító jelét, középszinten a nevét, anyja nevét és születési dátumát tüntethetik fel, a feladatlapok kidolgozásának a kezdetét, valamint a felügyelő tanárok beosztását, és a vizsgázók esetleges távozásának ill. visszaérkezésének időpontjait.

■ A vizsgaszabályzat súlyos megsértésének számít, ha emelt szinten a vizsgajegyzőkönyvön a vizsgázók nevükkel szerepelnek.

A szabálytalanságokról felvett jegyzőkönyvnek (5. sz. melléklet) tartalmaznia kell az időpontot, az eset leírását, a vizsgázó esetleges észrevételét. A jegyzőkönyvet aláírják: a felügyelő tanár, az igazgató vagy helyettese - aki felvette a jegyzőkönyvet -, és a vizsgázó. Az elnök, még az előzetes értekezlet előtt alaposan tájékozódjon, hogy megalapozott döntési javaslatot tudjon a vizsgabizottságnak előterjeszteni.

■ A tanulónak jogában áll a dolgozatát a szabálytalanság észlelése után is folytatnia. Az elnök ellenőrizze, hogy ezt a jogot az iskola biztosította-e.

Az írásbeli vizsgadolgozat

Az írásbeli dolgozatok nagy száma és terjedelme a dolgozatoknak az elnökhöz való eljuttatását és az iskolába való visszajuttatását nagyon megnehezíti.

Lehetőségként ajánljuk, hogy az elnök egyeztessen az iskolával, mely napokon kívánja a dolgozatokat megtekinteni. A vizsgázók nagy száma és a vizsgadolgozatok terjedelme miatt nem várható el az elnöktől valamennyi írásbeli munka tüzetes áttekintése.

■ Ezért javasoljuk, hogy az elnök vizsgatárgyanként szűrőpróbaszerűen válasszon ki dolgozatokat, és vizsgálja meg, valóban a javítási útmutató alapján történt-e a javítás és a pontozás. Amennyiben azt tapasztalja, hogy a javító szaktanár nem a javítási útmutató szerint végezte a dolgozatok javítását (pl. többletpontokat adott, vagy részpontoszámokat, ahol nem lehetett volna), akkor jelezze ezt az igazgatónak, és a teljes vizsgacsoport dolgozatát vizsgálta felül a javító szaktanárral.

■ Ha a tanuló mentességet kapott magyar nyelv és irodalomból a helyesírás értékelése alól, akkor az e miatt levonható pontok levonására a pontszám megállapításakor nem kerül sor. Az egyéb mentességeket az értékelési eljárásoknak megfelelően kell kezelni.

■ Ha a vizsgabizottság elnöke javítatlan hibát, vagy téves javítást észlel a kijavított írásbeli vizsgadolgozatban, vagy a szaktanár eltér a javítási útmutatóban meghatározottaktól, kezdeményezi a szaktanár által javasolt értékelés módosítását. Az értékelés megváltoztatásáról a vizsgabizottság hoz határozatot [R. 27. §. (4)].

■ Ha a tanuló észrevételt tett írásbeli dolgozatának javítására, azt az igazgatónak egy másik szaktanárral a javítási útmutató alapján felül kell vizsgáltatnia. Az igazgató gondoskodik arról, hogy az előzetes értekezleten helyettes szaktanár álljon rendelkezésre az észrevételben foglaltak elbírálására. [R. 27. § (3)]. A vizsgálat a dolgozatnak csak arra a részletére terjedhet ki, amelynek javítására a vizsgázó észrevételt tett. Az elnök a két javaslat ismeretében, még az előzetes értekezlet előtt alakítsa ki álláspontját. Ha az elnök a vizsgadolgozatok előzetes tanulmányozása során úgy látja, hogy a probléma megoldásához szakmai segítséget kell igénybe vennie, ki kell zárni annak a lehetőségét, hogy a véleményezésre átadott dokumentumok alapján a külső szakember számára a dolgozatíró személye azonosítható legyen (ez megoldható pl. a problematikus rész kimásolásával).

■ Ha a vizsgadolgozatokon és a piszkozatlapon az üresen maradt helyek nincsenek a vizsgázó által áthúzva, az elnök erre a hiányosságra – utólag - hívja fel a vizsgaszervezők figyelmét, továbbá dokumentálja ezt a jegyzőkönyvben.

■ A borítékba a piszkozatlaponkat is bele kellett helyezni a dolgozattal együtt. A behelyezett pótlapok és piszkozati lapok számát a vizsgadolgozat címlapján kell rögzíteni, amennyiben ezzel kapcsolatos hiányosságot észlel, hívja fel a figyelmet a mulasztásra és dokumentálja a jegyzőkönyvben.

▲■ Fontos tudnivaló, hogy ha a vizsgázó neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedéllyel távozik, az igazgató hozzájárulásával, az adott tárgy(ak)ból az adott vizsgaidőszakban pótló vizsgát tehet. Az engedélyben meg kell jelölni a hiányzó vizsgarész pótlásának formáját. Ha nincs lehetőség az adott vizsgaidőszakban az írásbeli vizsga letételére, engedélyezhető az írásbeli vizsgarész szóbelivel történő kiváltása. A

vizsgáló kérésére az írásbeli vizsgakérdésekre a vizsga megszakításáig adott válaszokat értékelni kell [R. 24. § (1), (4)].

Ha a vizsgáló neki felróható okból késik, távol marad, vagy engedély nélkül eltávozik, az adott tárgy(ak)ból javítóvizsgát tehet, de természetesen csak egy másik vizsgaidőszakban.

Gyakorlati vizsgarész

▲■ Ha a vizsgáló egy vizsgatárgy gyakorlati vizsgarészének teljesítésére – neki fel nem róható okból – képtelenné válik, az igazgató engedélyével (az OH OKÉV azonnali értesítése mellett) az adott vizsgatárgy helyett egy másik vizsgatárgyat választhat, vagy a gyakorlati vizsgarészt szóbeli vizsgarésszel pótolhatja. Amennyiben a vizsgáló új vizsgatárgyat választ, ám annak írásbeli vizsgája már lezajlott, az írásbeli vizsgát szóbeli vizsgával pótolhatja. Ebben az esetben a vizsgát a 37. § (3) bekezdése szerint kell megszervezni és minősíteni. Amennyiben a vizsgáló a gyakorlati vizsgarészt szóbeli vizsgarésszel pótolja, az adott vizsgaeredményből a felsőoktatási felvételi eljárásban érettségi pontszám nem képezhető. Ezt a tényt a törzslapon, a bizonyítványban, illetve a tanúsítványban a megfelelő záradék alkalmazásával rögzíteni kell [R. 31. § (5)].

Osztályozó ív (12. sz. melléklet)

Az osztályozó ívet vizsgabizottságunként legalább három példányban kell az érettségi szoftverből kinyomtatni a szóbeli vizsga megkezdése előtt.

A kétszintű vizsgarendszerben a tantárgyak értékelési szabályai egymástól eltérnek, az osztályozó ív tartalma és formája tehát az adott vizsgáló vizsgatárgyaitól függ. Minden vizsgatárgynak a részletes követelményekben foglaltaknak megfelelő egyéni „vizsgaprofilja” van. Csak ennek megfelelően lehet és kell az értékelés során keletkezett részpontszámokat az osztályozó ívben rögzíteni (12. sz. melléklet).

Javasolt eljárás:

A jegyző által korábban már rögzített írásbeli vizsgaeredményeket tartalmazó osztályozó íveket nyomtassák ki, és a vizsga során ebbe jegyezzék be (kézzel) az értékelés eredményeit. A vizsganap végeztével az elnök az egyik példányon adja át az aznapi vizsgák végleges értékelését. A jegyző az értékelést rögzítse az érettségi szoftverből. A szoftver a részpontszámokból automatikusan kiszámítja a vizsga százalékos minősítését és érdemjegyét. A kézzel kitöltött és az érettségi szoftverből kinyomtatott osztályozó ívek összeolvasása után az osztályozó ív külívét lássák el a szükséges aláírásokkal.

Szóbeli vizsgatételek (13. sz. melléklet)

A szóbeli tételsorokat a szaktanárnak a részletes vizsgakövetelmények szerint kell elkészítenie. Az elnöknek – hasonlóan az írásbeli vizsgadolgozatokhoz – a jóváhagyás előtt jogában áll minden egyes szóbeli tétel ellenőrzése. A leggyakoribb vizsgatárgyak közül a matematika, a magyar nyelv és irodalom, a történelem, az angol nyelv, a biológia, a földrajz és az informatika középszintű vizsgaleírásaiból ezen tájékoztató tartalmaz (13. sz. melléklet) egy szűkebb kivonatot, amely segítséget nyújthat a tételek átnézéséhez.

■ Az idegen nyelvek esetében a vizsgaleírás nem szabályozza egyértelműen a tételek számát. A szükséges tételszám: az egy napon, egy csoportban vizsgálók száma plusz 1-2 póttétel. Így lehetséges, hogy 1 vizsgáló esetén csupán 3 tételt állít össze a szaktanár.

VII. A vizsgabizottság

1. A vizsgabizottság tagjai, értekezleteinek résztvevői

A vizsgabizottság tagjai az elnök és a vizsgáztató tanárok. Az iskola igazgatója nem tagja a vizsgabizottságnak, azonban elláthat vizsgáztató tanári feladatot, melyhez megbízását az iskola fenntartója adja; ebben az esetben igazgatói feladatait az adott vizsgabizottság tekintetében másra kell átruháznia [R. 16. §]. Nem tagja a vizsgabizottságnak a jegyző sem. Ha a jegyzői feladatot valamelyik vizsgáztató tanár látja el, akkor ő – vizsgáztató tanári minőségében – tagja a vizsgabizottságnak. A vizsgabizottság értekezletein az elnök és a tagok vesznek részt, de jelen van az igazgató és a jegyző is. A vizsgabizottság munkájában tanácskozási joggal részt vehet a fenntartó, az iskolai szülői szervezet és a diákönkormányzat képviselője, illetve – amennyiben az iskolában nemzeti, etnikai kisebbségi oktatás folyik – az illetékes kisebbségi önkormányzat képviselője [R. 17. § (1), (3)].

■ A nyilvánosság esetükben nem korlátozható.

■ A jegyzői feladatot a középiskolában a nevelőtestület bármely tagja, a gazdasági vezető, az iskolatitkár vagy az iskola bármely, legalább középfokú végzettséggel rendelkező alkalmazottja elláthatja. Jegyzői feladatokkal vizsgáztató tanár is megbízható.

A törvényesség fontos eleme, hogy az elnököt, a vizsgabizottság többi tagját, jegyzőjét, az igazgatót és a vizsgabizottság munkájában közreműködőket a vizsgabizottság döntéseinek meghozatalát illetően titoktartás kötelezi [R. 13 § (9.) és a R. 17. § (4.)].

2. Az előzetes értekezlet

A szóbeli vizsga előtt, legkésőbb a szóbeli vizsga napján a vizsgabizottság értekezletet tart, melyen megállapítja az írásbeli vizsgakérdésekre adott válaszok minősítését, a szóbeli vizsga időbeosztását, a vizsgázók és a vizsgatárgyak sorrendjét, a szóbeli vizsga feltételeinek a meglétét, az eredményhirdetés időpontját, dönt a beadott kérelmekről.

■ Az elnök az előzetes információk alapján képet alkothat az előzetes értekezlet konkrét feladatairól és várható időtartamáról. Javasoljuk, hogy az elnök, amennyiben több döntésre váró feladata van a vizsgabizottságnak, az előzetes értekezlet összehívását ne a szóbeli vizsga első napjára, hanem korábbi időpontra kérje. Ennek megszervezésében az iskola igazgatója köteles segítséget nyújtani.

Az előzetes értekezlet feladatai

a) A vizsgára bocsátás jogszerűségének az ellenőrzése

Az elnök szükség szerint ellenőrzi az érettségi vizsgára bocsátás jogszerűségét. Ha nem tisztázható egyértelműen (kétséges) a vizsgára bocsátás jogszerűsége, az elnök tájékoztatja a vizsgázót arról, hogy a vizsgát folytathatja, de ha a vizsgára bocsátás feltételei nem valósultak meg, a miniszter a vizsgát megsemmisítheti. A tájékoztatás tényét részletes jegyzőkönyvben (7. sz. melléklet) rögzíteni kell.

Amennyiben a vizsgabizottság megállapítja, hogy a vizsgára bocsátás feltételei valamely vizsgatárgyból nem álltak fenn, megsemmisíti az addig elért eredményeket, és a tárgyat határozattal törli a nyilvántartásából és a többi vizsgatárgy esetén a rendes vizsgatípust előrehozottra változtatja [R. 28. § (2)] Az adminisztrációs rendszerben való módosítást az OH OKÉV-nél kell a „Felhasználói útmutatóban” leírtak szerint kérelmezni.

■ Ha a vizsgabizottság nem ért egyet az elnök javaslatával, az elnök az OH OKÉV intézkedését kezdeményezheti. Az eljárásról részletes jegyzőkönyvet készítenek, melynek tartalmaznia kell az eljárás indokát, az alapjául szolgáló tényeket, az elhangzott nyilatkozatokat. Aláírja az elnök, a jegyző és minden olyan személy, akit az ügyben meghallgattak.

b) A vizsgabizottsághoz benyújtott kérelmek elbírálása

Abban az esetben, ha a tanuló – a közlönyben meghatározott – országos tanulmányi versenyen (OKTV, SZÉTV) döntőbe jutott, kérheti versenyeredményének a beszámítását, valamint – ha korábban ebből a tantárgyból nem jelentkezett érettségire – a jelentkezésének e vizsgatárggyal való kiegészítését. [R. 29. § (5); R. 41. § (5)]

c) Az emelt szintű tantárgyi bizottságok értékelésének elfogadása

A vizsgabizottság az előzetes értekezleten tudomásul veszi az OH OKÉV által megküldött értékelést, és a jegyző rávezeti azt az osztályozó ívre. [R. 30. § (3)]

d) Az írásbeli dolgozat javításának az észrevételezése

Javasoljuk, hogy az elnök röviden foglalja össze az írásbeli vizsgadolgozatok vizsgálata során szerzett tapasztalatait.

Ha az elnök a dolgozatok áttekintésekor a javítási útmutatótól eltérő javítást, javítatlan hibát talált, kezdeményezi a szaktanár által javasolt értékelés módosítását, esetleg – súlyosabb esetben – a vizsgadolgozatok újrjavítását. Az értékelés megváltoztatásáról a vizsgabizottság határozatot hoz.

Amennyiben az írásbelire vonatkozóan a vizsgázó észrevételt nyújtott be, az előzetes értekezleten az igazgató által kijelölt helyettes szaktanár elbírálja az észrevételben foglaltakat. A vizsgabizottság döntését indokolással ellátott határozatba kell foglalni.

■ Az észrevétel elbírálásában nem vehet részt a dolgozatot elsőként javító szaktanár. [R. 27. § (3)]

▲ *Emelt szintű írásbeli vizsgadolgozat javítására benyújtott észrevétel esetén a kivizsgálás az OH OKÉV feladata. Az észrevételt az OH OKÉV egy másik, a vizsgadolgozat értékelésében közre nem működő szaktanárral megvizsgálhatja, és annak eredményét megküldi a vizsgabizottságot működtető intézmény igazgatójának, aki továbbítja a vizsgabizottság elnökének. A vizsgabizottság az előzetes értekezleten tudomásul veszi az OH OKÉV által megküldött szaktanári értékelést, és azt rávezeti az osztályozó ívre. A tájékoztató értekezleten a vizsgázókat tájékoztatni kell a szaktanári értékelésről.*

e) Az írásbeli vizsga során történt szabálytalanságok kezelése [R. 29. §]

A vizsgabizottság az előzetes értekezleten – az ügy kivizsgálása után – a felvett jegyzőkönyv alapján dönt az írásbeli vizsgával kapcsolatos szabálytalanságról. Indokolt esetben meghallgatja a vizsgázót, a felügyelő tanárt, a javító szaktanárt, esetleg más vizsgázókat. A kivizsgálással kapcsolatban részletes jegyzőkönyvet kell készíteni (5. sz. melléklet). A jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell minden olyan eseményt, tényt, amelyből megállapítható, hogy mi történt, továbbá az elhangzott nyilatkozatokat. A vizsgabizottság a cselekmény súlyosságának mérlegelésével az alábbi döntéseket hozhatja:

- A vizsgakérdésre adott megoldást részben vagy egészben érvénytelennek nyilvánítja és az érvénytelen rész figyelmen kívül hagyásával értékeli a teljesítményt.
- Adott vizsgatárgyból a vizsgázót javítóvizsgára utasítja.
- A vizsgázót valamennyi vizsgatárgyból javítóvizsgára utasítja.

▲ *Az emelt szintű írásbeli vizsgán feltárt szabálytalanság esetén az OH OKÉV-nek javaslatot kell tennie a minősítésre arra az esetre is, ha a vizsgabizottság a szabálytalanságot megállapítja, és arra az esetre is, ha megállapítja, hogy nem történt szabálytalanság; hasonló módon kell az értékelést elkészíteni, ha az OH OKÉV-ben történő javítás során következtetnek szabálytalanság elkövetésére.*

A vizsgabizottságnak ki kell vizsgálnia az emelt szintű írásbeli vizsgán elkövetett szabálytalanságot. A szabálytalanság elkövetésével kapcsolatban hozott döntésétől függően fogadja el az országos az OH OKÉV értékelését.

f) Szóbeli tételsorok

Az elnök aláírásával jóváhagyja a szóbeli tételsorokat. Ha a szóbeli tételek nem felelnek meg a részletes vizsgakövetelményeknek, az elnök intézkedjen a tételsor módosításáról.

■ Természetesen, ha ez szükséges, akkor ezt célszerű már az előzetes értekezlet előtt kezdeményezni az igazgatónál.

g) A szóbeli vizsga szervezésének előzetes ellenőrzése

Az igazgató gondoskodik arról, hogy az iskola pedagógiai programja, a vizsgatárgyak követelményei a vizsgabizottság rendelkezésére álljanak.

■ Javasoljuk, hogy a 100/1997. Korm. rendelet, valamint a 40/2002. OM rendelet mindig legyen kéznél.

Az elnöknek meg kell győződnie arról, hogy a szóbeli vizsgák értékelésére vonatkozó tájékoztatók, útmutatók rendelkezésre állnak-e. A vizsgaszabályzat középszinten nem írja elő a tételenkénti értékelési útmutatók elkészítését, így azt az elnök ne is követelje meg. Mindenképpen szükséges azonban olyan tájékoztató anyag, amelyből az adott vizsgatárgy értékelési szabályai az elnök számára is követhetően megjelennek (adott esetben ezt a szerepet a részletes követelmények megfelelő része is betöltheti).

Az elnöknek meg kell győződnie a szóbeli vizsga megkezdése előtt, hogy a vizsgaleírás által meghatározott segédesszközök a vizsgázók rendelkezésére állnak-e.

Az iskola javaslatot tesz a vizsgák sorrendjére. Amennyire lehetséges, ez a későbbiek során ne változzon. Ugyanakkor a sorrendiséget befolyásolja a tantárgyak különböző vizsgaleírása, és a pontozásos értékelés is.

■ Befolyásolhatja a vizsgák sorrendjét, hogy az idegen nyelvi szóbeli vizsgán nincs felkészülési idő. A tétel kihúzása után a vizsga azonnal megkezdődik.

■ A vizsga helyszíne nem mindig ugyanabban a teremben van, ahol a vizsgabizottság általában vizsgáztat. Meg kell határozni, hogy pl. a kísérlet miatt szükséges szaktanteremhez köthető vizsgákat milyen módon akarja lebonyolítani a vizsgabizottság.

Meg kell határozni, hogy körülbelül mikor lesz az eredményhirdető értekezlet, hiszen ezt a vizsgázókkal közölni kell. Számolni kell azzal, hogy még a dokumentumok összeolvasására és ellenőrzésére, valamint a bizonyítványok és a tanúsítványok kitöltésére is legyen idő. Figyelembe kell venni, hogy a szóbeli vizsga - a tételek húzását is beleértve - nem kezdődhet 8 óra előtt, és 18 óráig be kell fejeződnie.

■ Középszinten egy napon legfeljebb 36 - 40 szóbeli felelet meghallgatására, értékelésére van lehetőség. A beosztáskor figyelembe kell venni a póttétel húzás lehetőségét is.

Az elnök tájékoztatódjék, hogy a szülői szervezet, a diákönkormányzat és a fenntartó kívánja-e képviseltetni magát a vizsgán, valamint arról, hogy felmerült-e kérdés a vizsga nyilvánosságával kapcsolatban. A nyilvánosságot az elnök a vizsgázó illetve a vizsga bizottsága érdekében korlátozhatja, vagy akár teljesen ki is zárhatja (ez nem vonatkozik a vizsgabizottság munkájában résztvevőkre). Az indokolásnak szerepelnie kell a vizsga jegyzőkönyvében, s a vizsga helyszínén közzé kell tenni [R. 35. §].

Hívja fel az elnök a vizsgabizottság figyelmét arra, hogy a vizsgán a bizottság legalább három tagjának mindig jelen kell lennie. Az elnököt rövid távolléte idején az általa kijelölt valamelyik kérdező tanárnak helyettesíti. A vizsgát fel kell függeszteni, ha nem biztosítható a megfelelő számú vizsgabizottsági tag jelenléte [R. 33. § (3)].

Az előzetes értekezletről jegyzőkönyv készül. (7. melléklet)

3. A tájékoztató értekezéslet

A szóbeli vizsga előtt az elnök tájékoztató értekezletet tart (8. sz. melléklet), amelyen a vizsgabizottság és a vizsgázók vesznek részt. [R. 33. § (2)]

■ A tájékoztató értekezéslet tárgyszerű funkciója betöltése mellett is lehet ünnepélyes, az érettségi rangját tükröző esemény. Az elnök néhány bátorító, szorongást oldó mondata megalapozhatja a vizsga jó légkörét.

Az elnök ismerteti:

- a középszintű írásbeli vizsgán elért eredményeket,
- az emelt szintű vizsgák már véglegesített eredményeit,
- a szóbeli vizsgával kapcsolatos tudnivalókat,
- az érettségi vizsgát követő eredményhirdetés helyét és idejét,
- a vizsgabeosztást, a csoportok szerinti vizsgaidőt,
- a vizsgabizottság által hozott határozatokat
(pl. vizsgázói észrevétellel, felmentéssel kapcsolatban).

Szól a vizsgabizottság döntései elleni jogorvoslat lehetőségéről. (A szülő, illetve a nagykorú tanuló a vizsgabizottság döntése ellen – a döntést követő három munkanapon belül – jogszabálysértésre hivatkozással – törvényességi kérelmet nyújthat be az iskolán keresztül az OH OKÉV területileg illetékes regionális igazgatóságához.)

■ Közölje az elnök, hogy a jogorvoslat megindításához rendelkezésre álló időt (három munkanapon belül) az eredményhirdető értekezésletet követő munkanaptól kell számítani, és a kérelmet az iskola igazgatójához kell benyújtani [R. 33. § (2)]

4. A záróértekezéslet

A szóbeli érettségi vizsga befejezése után a vizsgabizottság záróértekezésletet tart, amelyen megállapítja a vizsgázók szóbeli vizsgarészen nyújtott teljesítményének minősítését, valamint a teljes vizsga összesített minősítését. [R. 42. §]

A vizsgabizottság megtárgyalja a szóbeli vizsgán elkövetett szabálytalanságot.

Ha a vizsgázó egy adott vizsgatárgyból több vizsgaeredménnyel rendelkezik, az eredmények ismeretében írásban nyilatkozik arról, hogy melyik az az egy vizsgaeredmény, amelynek az érettségi bizonyítványába való bejegyzését kéri. Az érettségi bizonyítványban

nem szereplő vizsgaeredményeikről (az elégtelen eredményt kivéve) a vizsgabizottságot működtető intézmény tanúsítványt állít ki. [R. 42. § (3)].

A záróértekezletről jegyzőkönyvet (10. sz. melléklet) kell készíteni, amely tartalmazza az értekezlet helyét és idejét, a jelenlévő, ill. hiányzó bizottsági tagok, szaktanárok és kérdező tanárok nevét, a távolmaradás okát, a vizsgabizottság döntéseit rövid indokolással, az esetleges szavazások eredményét, azok nevét, akik javítóvizsgán megismételhetik, vagy pótló vizsgán folytathatják az érettségi vizsgát (a vizsgatárgy, vizsgarész, vizsgaszint megnevezésével), ill. azokat, akiket a vizsgáról kizártak (a döntés okát), a vizsgabizottság elnökének rövid értékelését, a hozzászólásokat, a kisebbségi véleményeket.

■ A vizsgázó teljesítményének értékelésére a szaktanár tesz javaslatot, a minősítést a záró értekezleten a vizsgabizottság véglegesíti. Ha a vizsgabizottság tagjai a javasolt minősítéssel nem értenek egyet, az elnök hallgassa meg a bizottság azon tagjait, akik a vizsgázó feleleténél jelen voltak. A jogszabályok által szabályozott kérdésekben szavazás nem rendelhető el.

A vizsgázó teljesítményének értékelésekor a vizsgabizottság a teljesítmény százalékban történő kifejezésekor a számítást csak az egész szám megállapításáig végezheti el, tizedes jegy nem állapítható meg, és nem alkalmazható a kerekítés sem [R. 41. § (2)]. (Tehát a százalékos eredmény megállapításakor például a 74,66 százalékos vizsgaeredmény nem fordulhat elő, a vizsgázó érettségi törzslapjára és bizonyítványába ez esetben 74 százalékos vizsgaeredmény kerül.)

Az elnök a záróértekezleten az egész vizsgát értékeli. Értékelése terjedjen ki az alábbiakra:

- az érettségi vizsga körülményei és közege,
- a vizsga folyamata – a vizsgáztatás és a feleletek, vizsgadolgozatok, projektmunkák formai és tartalmi színvonala (írásbeli és szóbeli vizsgák),
- a vizsgázók eredményei, érettsége,
- a tanárok, a diákok, a szülők, a diákönkormányzat, az illetékes kisebbségi önkormányzat és a fenntartó viszonya az érettségéhez,

■ Megállapításainak összefoglalása után az elnök kérje a vizsgabizottság tagjainak a hozzászólását.

5. Az eredményhirdető értekezlet

Az érettségi vizsga eredményét, a vizsgabizottság addig még nem ismertett döntéseit a vizsgázók és a vizsgabizottság tagjai jelenlétében az elnök az eredményhirdető értekezleten (11. sz. melléklet) ismerteti.

- Az eredmény kihirdetése nyilvános.

■ Ez nem jelenti azt, hogy feltétlenül szükséges a minősítések teljes részletességgel történő felsorolása.

Szokásos eljárás, hogy a kiemelkedően jó vizsgateljesítményt a bizottság dicséretben részesíti. A dicséretnek nem kerülnek be a vizsga okmányaiba, az eredmények kihirdetése alkalmával az elnök szóban közli azokat a vizsgázókkal.

- Az elnök röviden értékeli az érettségi vizsgát.
- Az elnök hozza ismételtlen a vizsgázók tudomására a jogorvoslat lehetőségét.

Az eredményhirdető értekezleten ismertetett vizsgabizottsági döntések elleni jogorvoslatra rendelkezésre álló időt az értekezletet követő első munkanaptól kell számítani. [R. 44. § (2)]

■ Ha a vizsgázók az érettségi bizonyítványokat és a tanúsítványokat az eredményhirdetéskor kapják kézhez, hívjuk fel figyelmüket, hogy adataikat ellenőrizzék. Amennyiben hibát jeleznek a bizonyítványban vagy tanúsítványban, azt rongtott felirattal át kell húzni, és újat kell kiállítani.

Az elnök a hivatalos közlések után a vizsga jelentőségét méltató szavakkal búcsúztassa el a vizsgázókat.

VIII. A szóbeli vizsga

A szóbeli vizsga – beleértve a tételhúzást is – reggel nyolc óra előtt nem kezdhető meg és legfeljebb tizennyolc óráig tarthat.

A vizsgázónak legalább harminc perccel korábban meg kell jelennie a vizsga helyszínén.

A nyilvánosságot a vizsgabizottság elnöke hivatalból vagy kérelemre korlátozhatja, illetve kizárhatja. Ki kell zárni a nyilvánosságot, ha azt a vizsgázó érdeke indokolja. A vizsgabizottság munkájában közreműködők nem zárhatók ki a szóbeli vizsgáról. A nyilvánosság kizárásával kapcsolatos döntést a vizsga jegyzőkönyvében meg kell indokolni és a vizsga helyszínén közzé kell tenni.

▲ *A tantárgyi bizottságok működése nyilvános, az elnök a vizsgázók érdekében ezt korlátozhatja.*

■ A vizsgabizottság asztalára ki kell készíteni:

- a 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendeletet,
- az érettségi vizsgatárgyak részletes követelményeiről szóló 40/2002. (V. 24.) OM rendeletet,
- jegyzőkönyv-mintát a szabálytalanság dokumentálására,
- a tételeket, segédleteket.

A szóbeli vizsga megkezdése előtt a vizsgabizottság elnöke a jegyzőnek és a kérdező tanárnak átadja a vizsgázókról kiállított osztályozó ív egy-egy példányát.

Az elnök feladatai

A feleletek alatt

- Kövesse figyelemmel a tételhúzás rendjét, jegyezze fel a húzott tétel számát, ellenőrizze, hogy a vizsgázó hozzájutott-e a szükséges segédeszközökhöz.
- Biztosítsa a vizsgázók felkészülésére az előírt 30 percet (a legutolsóként vizsgázó esetében is illetve póttétel húzása esetére is).
- Ügyeljen arra, hogy a felelet időtartama középszintű vizsga esetén 15 percnél ne legyen több.
- A szabályokkal ellentétes az ún. párhuzamos vizsgáztatást az elnök sem engedheti meg a.

▲ *Emelt szintű vizsga esetén a felelet 20 percnél nem lehet több. A feleletekkel kapcsolatos egyéb előírásokat a R. 36. §-a tartalmazza.*

A vizsgázót a kérdező tanár kérdezi. A vizsgázó útbaigazítás és támogatás nélkül, önállóan felel. Ha az adott tantárgy vizsgáztatási módszertana (pl. idegen nyelvek) másként

nem rendelkezik, a vizsgabizottság tagjai kérdéseket akkor tehetnek fel, ha meggyőződtek, hogy a vizsgázó a tétel kifejtését befejezte, vagy ha elakadt, illetve a tétel kifejtésében súlyosan tévedett. Felelete megszakítható, ha súlyosan tévedett, vagy ha a rendelkezésére álló idő lejárt [R. 36. § (2), (4)].

Ha a tanuló – mentesség kapcsán – a szóbeli vizsgát írásban teszi le, írásos feleletét a vizsgatétel kihúzása után külön vizsgahelyiségben, felügyelettel, 30 perc alatt kell elkészítenie. A leírtakat a vizsgázó, vagy kérésére a kérdező tanár olvassa fel. [37. § (2)].

- Ügyelni kell, hogy a vizsgázó önálló feleletének kifejtése biztosított legyen.
- A vizsgázónak az elnök engedélyt adhat, hogy két vizsgatárgy között – tehát mielőtt a következő tantárgyból kihúzta volna a tételt – rövid időre elhagyja a termet.
- Az idegen nyelvi vizsga esetében nincs felkészülési idő, így a tétel kihúzása után a felelet gyakorlatilag azonnal megkezdődik. [R. 35. § (2), (3)]
- Előfordulhat, hogy a kérdező tanár szükségét érzi, hogy a felelet értékelését a vizsga után közvetlenül egyeztesse a vizsgabizottsággal. Ekkor a felkészülő vizsgázókat felügyelet mellett hagyva a vizsgabizottság a vizsgatermen kívül néhány perc alatt megbeszélheti a kérdést.

Ha a vizsgázó írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tesz, valójában kétszer teljesíti a szóbeli vizsgarészt. Ekkor a teljesítményét a szóbeli vizsgarésznek megfelelően kell minősíteni, vagyis mindkét tétel kifejtését a szóbeli tételek értékelési szabályai szerint kell értékelni, majd a két tételre adott pontszámok összegét a szóbeli vizsgán elérhető pontszám kétszeresének százalékában kell kifejezni. [R. 41. § (2)]

Póttétel húzatása

Ha a vizsgázó a tétel kifejtésében teljes tájékozatlanságot árul el, azaz feleletének értékelése nem éri el a szóbeli vizsgarészre adható összes pontszám 10 százalékát, az elnök egy alkalommal póttételt húzat vele. [R. 36. §. (5)] A póttétel húzatás általánosságban a szóbeli vizsga újrakezdését jelenti. Ha egy vizsgatárgy szóbeli vizsgáján több „altétel” is van, akkor elképzelhető, hogy csak az egyik altételből kell pót-altételt húzatni. Ez kizárólag akkor lehetséges, ha a vizsgatárgy értékelési rendszerében az egyes altételekre adott feleleteket külön szempontrendszer alapján, egyértelműen meghatározott pontszámmal kell értékelni. (Az értékelési rendszer sajátosságai miatt nem lehetséges pl. külön irodalom vagy magyar nyelvi tételt húzatni magyar nyelv és irodalom vizsgatárgyból.)

■ Póttétel húzása esetén a szóbeli minősítést a póttételre adott felelet alapján úgy kell kialakítani, hogy az elért pontszámot meg kell felezni és egész pontra fel kell kerekíteni, majd a százalékos minősítést és az osztályzatot ennek alapján kell kiszámolni [R. 36. § (5)].

■ Ha a tanuló nem kíván póttételt húzni, ezt rögzíteni kell a szóbeli vizsga jegyzőkönyvében.

Szabálytalanság kezelése

A szóbeli vizsgán is előfordulhat szabálytalanság. Ha pl. a vizsgázó segítséget nyújt társának, vagy annak segítségét igénybe veszi, meg nem engedett eszközt használ, a vizsga rendjét zavarja stb., [R. 35. § (5)] az elnök figyelmezteti. Befejezheti ugyan a szóbeli vizsgát, de ha a szabálytalanság elkövetését a vizsgabizottság megállapítja, a bizottság mérlegelhet, végső esetben az elért eredményt megsemmisítheti. [R. 39. §]. A figyelmeztetést a vizsga jegyzőkönyvében fel kell tüntetni. A jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell a meghallgatottak nyilatkozatát, minden olyan eseményt, körülményt, amely lehetővé teszi a kivizsgálást. A vizsgázó külön véleményét a jegyzőkönyvre rá kell vezetni.

▲■ *Az emelt szintű szóbeli vizsgákon történt szabálytalanságot a jegyzőkönyvben a tantárgyi bizottság rögzíti. A döntést a dokumentum alapján a vizsgabizottság hozza. A vizsgabizottság döntése meghozatalához kikérheti a tantárgyi bizottság elnökének a véleményét (írásban vagy szóban) [R. 40/A. § (f)].*

Napi zárás

A nap folyamán elhangzott feleleteket a vizsgabizottság a vizsga befejeztével előzetesen minősíti [R. 38. § (2)].

■ Javasoljuk, hogy a szóbeli vizsga pontszámainak a szoftverbe való bevitele a napi zárás után történjen meg. Ekkor még az elnök és a kérdező tanár tud konzultálni az elhangzottakról. A végleges minősítést a bizottság a záróértekezleten állapítja meg.

▲ *Emelt szintű érettségi vizsga esetén a szóbeli tételket az OH OKÉV készített el és juttatja el a tantárgyi bizottsághoz. A vizsgázó teljesítményét a tantárgyi bizottság mindhárom tagja egyéni értékelő lapon külön értékeli, majd az egyéni értékelések egyeztetése után tesznek javaslatot a vizsgázó minősítésére. A tantárgyi bizottság minden egyes vizsgázóról egyéni osztályozó ívet állít ki, amelyet megküld a vizsgabizottság részére. A tantárgyi bizottság döntéseit szótöbbséggel hozza.*

▲ *Az elnöknek nagy szerepe van a tantárgyi bizottság munkájának az irányításában. Ügyelnie kell, hogy a bizottság működése pártatlan legyen, a bizottság célja a vizsgázó tudásának az értékelése, és ne a hiányosságok feltárása legyen.*

■ A szóbeli vizsga jegyzőkönyvét folyamatosan, a nap lényeges eseményeinek a rögzítésével kell vezetni. (9. sz. melléklet)

IX. A vizsga iratai

Az érettségi iratokat két példányban kell elkészíteni.

Minden iratot, amit az elnök aláír, a vizsgabizottság körbélyegzőjével kell ellátni.

Az érettségi legfontosabb iratai:

- a jegyzőkönyv, melyhez csatolni kell
- a határozat(ok)at,
- a törzslapokat,
- az osztályozó íveket,
- a kimutatást a vizsga eredményeiről,
- az egyéni osztályozó íveket.

Az érettségi vizsga értekezletei jegyzőkönyveinek, határozatainak egy-egy példányát – időbeli sorrendben – össze kell kapcsolni. A jegyzőkönyvhöz csatolni kell a törzslapokat, az osztályozó ívet, az *egyéni osztályozó íveket* és az érettségi vizsga eredményeiről összeállított kimutatást.

A jegyzőkönyvet [R. 46. § (2)] a vizsgabizottság üléseiről és értekezleteiről a vizsga befejezése után 3 munkanapon belül kell elkészíteni. Tartalmazza az érettségi vizsga lefolyásának minden jelentős eseményét. A jegyzőkönyv aláírása előtt az elnök ellenőrizze, hogy az valósághűen tartalmazza-e a vizsgán történeteket, az elnöki értékelést.

A törzslapot [R. 47. §] legalább két példányban kell az érettségi szoftverből kinyomtatni (14. és 15. sz. melléklet). A törzslapra rá kell vezetni a vizsgabizottság határozatainak

megfelelő záradékokat. Az érettségi szoftver lezárását követően a törzslapot csak kézzel, jól olvashatóan, nyomtatott betűvel, nem fakuló tintával lehet kitölteni és javítani.

Az érettségi vizsga törzslapjának lapjait vizsgabizottságonként a borítóval együtt össze kell fűzni oly módon, hogy az egyes lapokat ne lehessen eltávolítani vagy kicserélni.

Azok részére, akik vendégtanulóként tettek érettségi vizsgát, ill. akiknek pótló vizsgát vagy *javítóvizsgát* kell tenniük, valamint akik *előrehozott vizsgát* tettek, az eredményhirdetéskor törzslapkivonatot kell adni. A törzslapkivonatot a törzslappal egyezően, az érettségi szoftver állítja elő. (16. sz. melléklet)

A jegyzőkönyvhöz csatolt határozatok azonosak a vizsgabizottság ülésein meghozott határozatokkal:

- az előzetes értekezleten az írásbeli dolgozatra benyújtott vizsgázói észrevétel kivizsgálásának jegyzőkönyve és a hozott döntés,
- a szabálytalansággal összefüggésben hozott döntés és indokolása,
- esetleges egyéb határozatok.

Az elnök által aláírandó iratok az alábbiak:

- jegyzőkönyvek,
- a vizsgán hozott határozatok,
- osztályozó ív (külív),
- törzslap külív,
- törzslap belívek,
- törzslapkivonatok
- bizonyítványok, tanúsítványok.

Az érettségi bizonyítványban fel kell tüntetni a vizsgabizottságot működtető közoktatási intézmény OM azonosítóját kivéve, ha a vizsgabizottságot az Oktatási Hivatal működteti. Erről az igazgatónak az érettségi bizonyítvány aláírása előtt meg kell győződnie. Az igazgatónak fokozott figyelemmel kell ellenőriznie, hogy az előírt záradékokat az érettségi bizonyítványokra, ill. tanúsítványokra felvezették-e. Az üresen maradt rovatokat a bizonyítványban vízszintes vonallal ki kell húzni. A bizonyítványban törölni, helyesbíteni vagy javítani nem szabad. Az elrontott bizonyítvány-nyomtatvány minden oldalára rá kell írni tintával, nyomtatott nagy betűkkel az „ELRONTOTT” kifejezést és vastagon át kell húzni tintával.

- Az elnök csak a törzslapokkal egybeolvasott, az igazgató által aláírt, a vizsgabizottság körbélyegzőjével ellátott, teljesen kész bizonyítványt írjon alá.
- Célszerű, ha aláírás előtt az elnök szűrőpróbaszerűen összehasonlítja néhány bizonyítványt a törzslappal.

Az érettségi bizonyítvány sorszámát és a törzslapszámot a megfelelő záradék (17. sz. melléklet) alkalmazásával be kell jegyezni a vizsgázó középiskolai bizonyítványának utolsó évfolyam elvégzéséről kiállított oldala jegyzet rovatába.

Abban az esetben, ha jogorvoslati eljárásban az OH OKÉV döntését a bíróság utóbb megváltoztatja, a bíróság döntésének megfelelő érettségi bizonyítványt – az eredeti érettségi bizonyítvány bevonása és érvénytelenítése után, a közoktatás információs rendszerének egyidejű tájékoztatásával – a vizsgabizottságot működtető intézmény igazgatója állítja ki, írja alá, s látja el a vizsgabizottságot működtető intézmény körbélyegzőjének lenyomatával.

X. Mellékletek jegyzéke

1. számú melléklet: Tájékoztató a „mentesítések” szabályairól
2. számú melléklet: Összesítő jelentés
3. számú melléklet: A határozat kötelező formai és tartalmi elemei
4. számú melléklet: Írásbeli vizsga jegyzőkönyve
5. számú melléklet: Jegyzőkönyv a vizsgán történt szabálytalanságról
6. számú melléklet: Jegyzőkönyv a vizsgán történt rendkívüli eseményről
7. számú melléklet: Az előzetes értekezlet jegyzőkönyve
8. számú melléklet: A tájékoztató értekezlet jegyzőkönyve
9. számú melléklet: A szóbeli érettségi vizsga jegyzőkönyve
10. számú melléklet: A záróértekezlet jegyzőkönyve
11. számú melléklet: Az eredményhirdető értekezlet jegyzőkönyve
12. számú melléklet: Osztályozó ív
13. számú melléklet: Szóbeli vizsgatételek
14. számú melléklet: Törzslap külív
15. számú melléklet: Törzslap belív
16. számú melléklet: Törzslapkirovonot
17. számú melléklet: Záradékok

MELLÉKLETEK

1. számú melléklet

Tájékoztató a „mentesítések” szabályairól

1. Mentésítés egyes tantárgyakból, tárgyrészletekből az értékelés és a minősítés alól:

Ktv. 30. § (9) bekezdés: „A sajátos nevelési igényű tanulót, illetve a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulót – jogszabályban meghatározott munkamegosztás szerint – a szakértői és rehabilitációs bizottság vagy a nevelési tanácsadó szakértői véleménye alapján – a gyakorlati képzés kivételével – az igazgató mentesíti egyes tantárgyakból, tárgyrészletekből az értékelés és a minősítés alól. Ha a tanulót az egyes tantárgyakból, tárgyrészletekből mentesítik az értékelés és a minősítés alól, az iskola – az e törvény 52. §-ának (7) bekezdésében, valamint (11) bekezdésének c) pontjában meghatározott időkeret terhére – egyéni foglalkozást szervez a részére. Az egyéni foglalkozás keretében – egyéni fejlesztési terv alapján – segíti a tanuló felzárkóztatását a többiekhez. Az alapműveltségi vizsgán és az érettségi vizsgán az érintett tantárgyak helyett a tanuló – a vizsgaszabályzatban meghatározottak szerint – másik tantárgyat választhat. A tanuló részére a felvételi vizsgán, az osztályozó vizsgán, a köztes vizsgán, a különbözeti vizsgán, a javítóvizsgán, az alapműveltségi vizsgán, illetve az érettségi vizsgán, a szakmai vizsgán biztosítani kell a hosszabb felkészülési időt, az írásbeli beszámolón lehetővé kell tenni az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszköz (írógép, számítógép stb.) alkalmazását, szükség esetén az írásbeli beszámoló szóbeli beszámolóval vagy a szóbeli beszámoló írásbeli beszámolóval történő felváltását.”

11/1994. (VI. 8.) MKM rendelet 23. § (5) bekezdés: „Ha a tanulót a közoktatási törvény 69. §-ának (2) bekezdése alapján egyéni adottsága vagy sajátos helyzete alapján mentesítették a testnevelés, a művészetek, a technika tantárgyak és egyéb gyakorlati jellegű tantárgyak, foglalkozások tanulása alól, tudásáról nem kell számot adnia. A mentesítés iránti kérelemben meg kell jelölni a kérelem indokát. Ha a mentesítést a sajátos nevelési igényű tanuló testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékoságára, autizmusára, halmozottan fogyatékoságára, vagy a pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban való tartós és súlyos akadályozottságára tekintettel kérik, az illetékes szakértői és rehabilitációs bizottság, ha pedig tanulási nehézségre tekintettel kérik, a nevelési tanácsadó szakértői véleményét be kell csatolni.”

A szakértői vélemény:

A mentesítésekkel összefüggésben hozott igazgatói döntések során kizárólag a szakértői és rehabilitációs bizottság, valamint a nevelési tanácsadó szakvéleménye fogadható el.

A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 35. §-a és A képzési kötelezettségekről és pedagógiai szakszolgálatokról szóló 14/1994. (VI. 24.) MKM rendelet ugyanis nem ad felhatalmazást arra nézve, hogy ezekben a kérdésekben e két szervén kívül, más intézmény, szervezet (pl. logopédiai intézet) is szakvéleményt alkothasson.

Az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII. 28.) Kormányrendelet szabályai szerint a szakvéleményt jogosulatlanul kiállító szerv, személy szabálysértést is megvalósít. A rendelet 142. § (2) bekezdésének b) pontja értelmében ugyanis, „aki anélkül, hogy a pedagógiai szakszolgálatra vonatkozó rendelkezésekben meghatározottak szerint erre jogosult lenne, szakértői véleményt készít, ötvenezer forintig terjedő pénzbírsággal sújtható.”

A szakértői és rehabilitációs bizottságok közötti feladat-, hatáskörmegosztás:

A 14/1994. (VI. 24.) MKM rendelet 10. §-ának (1) bekezdése értelmében:

„Az országos szakértői és rehabilitációs feladatok:

- a) a hallás-, értelem- és személyiségvizsgálat,
- b) a látás-, értelem- és személyiségvizsgálat,
- c) a mozgás-, értelem- és személyiségvizsgálat,
- d) a beszéd-, értelem- és személyiségvizsgálat.”

14/1994. (VI. 24.) MKM rendelet 10. § (2) bekezdés:

„A fővárosi, megyei tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs feladatok:

- a) az értelmi fogyatékos megállapítása vagy kizárása,
- b) az autizmus – gyermekpszichiátriai szakorvosi véleménnyel megerősített – megállapítása vagy kizárása,
- c) a pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartós és súlyos akadályozottság ... megállapítása vagy kizárása”

14/1994. (VI. 24.) MKM rendelet 10. § (3) bekezdés: „A fővárosi, megyei tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs feladatok között ellátható a beszéd-, értelem-, személyiségvizsgálat feladata, amennyiben a megyei önkormányzat a feladat ellátását vállalja. A megyei önkormányzat e döntéséről a fővárosi önkormányzatot értesíti.”

14/1994. (VI. 24.) MKM rendelet 10. § (4) bekezdés: „Halmozottan fogyatékos gyermek, tanuló esetén a vizsgálat lefolytatása a vezető fogyatékoság szerint illetékes szakértői és rehabilitációs bizottság feladata. A gyermek, tanuló első vizsgálatát végző szakértői és rehabilitációs bizottság kezdeményezi a vezető fogyatékoság szerint illetékes szakértői és rehabilitációs bizottság vizsgálatát.”

A szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleményéről:

A sajátos nevelési igény fennállásának vizsgálata a szakértői és rehabilitációs bizottságok feladata:

Ktv. 35. § (3) bekezdés: „A tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs tevékenység vagy az országos szakértői és rehabilitációs tevékenység keretében kell

- a) a fogyatékoság szűrése, vizsgálata alapján javaslatot tenni a gyermek, tanuló különleges gondozás keretében történő ellátására, az ellátás módjára, formájára és helyére ...”

A képzési kötelezettségről és pedagógiai szakszolgáltatokról szóló 14/1994. (VI. 24.) MKM rendelet 13. § (3) bekezdése alapján:

„A közoktatási törvény 30. §-ának (9) bekezdése alapján egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből a tanuló teljesítményének értékelése, minősítése alóli mentesítés céljából szakértői vizsgálat indítható:

- a) az iskolai oktatás első-hatodik évfolyamán **január 31-ig** szükség szerint bármikor,
- b) az a) pontban meghatározott időpontot követően annak a tanévnek **március 31. napjáig**, amelyben az adott tantárgy tanulását a tanuló megkezdte.”

14/1994. (VI. 24.) MKM rendelet 13. § (4) bekezdés: „Ha a szakértői és rehabilitációs bizottság eljárását a (3) bekezdésben meghatározott célból, az ott megjelölt időponttól eltérő, későbbi időpontban indítják, be kell csatolni az érintett iskola igazgatójának a vizsgálat szükségességével kapcsolatos egyetértő nyilatkozatát. Az iskola igazgatója döntéséhez beszerzi a tanuló osztályfőnöke és az adott tantárgyat tanító pedagógus véleményét. Az iskola igazgatója egyetértésének hiányában a szakértői és rehabilitációs bizottság vezetője vagy az általa kijelölt szakértői bizottsági tag – a tanuló meghallgatása után – dönt a vizsgálat szükségességéről vagy a kérelem elutasításáról. Az elutasításáról szóló döntést írásba kell foglalni. A döntés tekintetében a 15. § (1) bekezdésben foglaltakat alkalmazni kell.”

14/1994. (VI. 24.) MKM rendelet 14. § (1) bekezdés j) pont: „A szakértői és rehabilitációs bizottság által készített szakértői véleménynek tartalmaznia kell ... a gyermek, tanuló nevelésével, oktatásával kapcsolatos sajátos követelményeket, javaslatot az egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és minősítés alóli mentesítésre,”

14/1994. (VI. 24.) MKM rendelet 20. § (4) bekezdés: „A szakértői és rehabilitációs bizottság az enyhe értelmi fogyatékos tanuló és a pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanuló fejlődését az első vizsgálatot követő első tanév eltelte után, azt követően a tanuló tizenkét éves koráig minden második, azt követően és a nem említett többi fogyatékoság esetén minden harmadik tanévben hivatalból felülvizsgálja...”

14/1994. (VI. 24.) MKM rendelet 8. § (14) bekezdés: A szakértői és rehabilitációs bizottság a felülvizsgálat eredményeképpen a szakértői véleményét szükség szerint módosítja, vagy a felülvizsgálat tényét jegyzőkönyvben rögzíti.

A nevelési tanácsadó szakvéleményéről:

14/1994. (VI. 24.) MKM rendelet 22. § (1) bekezdés c) pont: „A nevelési tanácsadás keretében kell szakvéleményt készíteni ... a beilleszkedési zavarral, tanulási nehézséggel, magatartási rendellenességgel rendelkező gyermek, tanuló óvodai nevelésével, illetőleg iskolai nevelésével és oktatásával kapcsolatos feladatok meghatározása céljából.”

Ktv. 30. § (8) bekezdés: „Abban a kérdésben, hogy a gyermek, tanuló beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, vagy sajátos nevelési igényű, a nevelési tanácsadó megkeresésére a szakértői és rehabilitációs bizottság dönt.”

14/1994. (VI. 24.) MKM rendelet 23. § (4) bekezdés: „A nevelési tanácsadó tekintetében alkalmazni kell ... e rendelet 8. §-ának (14) bekezdésében, 13. §-ának (1)-(4) bekezdésében ... foglaltakat.” (ld. Ezek a jogszabályhelyek a szakértői és rehabilitációs bizottságról szóló részben már ismertetésre kerültek.)

14/1994. (VI. 24.) MKM rendelet 23. § (5) bekezdés: A nevelési tanácsadó a beilleszkedési zavarral, tanulási nehézséggel, magatartási rendellenességgel küzdő gyermek, tanuló fejlődését – mindaddig, ameddig a rehabilitációs célú foglalkoztatás fennáll – az első vizsgálatot követő második évben, ezt követően háromévenként felülvizsgálja.

A mentesítéssel kapcsolatban hozott döntéseit az igazgató határozati formában hozza meg. A döntést írásba kell foglalni, megjelölve a döntés indokait, a mérlegelés során figyelembe vett körülményeket, és a döntés alapjául szolgáló jogszabályhelyeket és a vizsga letételének pontos módját, valamint tájékoztatást adni a jogorvoslati lehetőségekről is.

Eljárás az érettségi vizsga során:

Az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról szóló 100/1997. (VI. 13.) Kormány rendelet (továbbiakban: 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet) 12. § (6) bekezdés:

„A jelentkezési lapon a vizsgára jelentkezőnek fel kell tüntetnie” többek között „azt is, ha ... élni kíván a közoktatásról szóló törvény 30. §-ának (9) bekezdésében meghatározott joggal.”

100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet 12. § (9) bekezdés: „A vizsgára való jelentkezés elfogadásáról az igazgató dönt. A jelentkezés elfogadásakor dönteni kell a közoktatásról szóló törvény 30 §-ának (9) bekezdésében meghatározottak alapján benyújtott kérelemről is. A jelentkezés elutasításáról – a döntés indokának megjelölésével – az igazgató határozatot hoz.” A döntést határozatba kell foglalni.

100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet 12. § (10) bekezdés: „A jelentkezési határidő lejártát követően az igazgató összesítő jelentést készít az érettségi vizsgára jelentkezőkről. Az összesítő jelentésben fel kell tüntetni ... a közoktatásról szóló törvény 30. §-ának (9) bekezdésében foglalt alkalmazásával vizsgázókat.”

100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet 6. § (7) bekezdés:

„Ha a vizsgázót a közoktatásról szóló törvény 30. §-ának (9) bekezdése alapján a kötelező érettségi vizsgatárgynak megfelelő tantárgyból mentesítették a középiskolában az értékelés, minősítés alól, helyette egy másik, általa választott vizsgatárgyból tehet érettségi vizsgát.”

Az írásbeli vizsgán:

100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet 20. § (7) bekezdés: „A közoktatásról szóló törvény 30. §-ának (9) bekezdése alapján a vizsgázó kérésére, az igazgató engedélye alapján

- a) a 19. § (1) bekezdésében meghatározott időt” (az írásbeli feladatok kidolgozásához a vizsgázónak vizsgatárgyanként rendelkezésre álló maximális időt) „legfeljebb egy órával (60 perc) meg kell növelni,
- b) lehetővé kell tenni, hogy az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközt (pl. számológép, írógép) használja,
- c) engedélyezni kell, hogy az írásbeli vizsga helyett szóbeli beszámolót tegyen, vagy a szóbeli vizsgát írásban tegye le.
- d) a tanuló a vizsgán mentesülhet az értékelés egy vagy több része alól, amennyiben a középiskolában a megfelelő tantárgyból nem mentesítették az értékelés, minősítés egésze alól.”

100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet 37. § (3) bekezdés: „Ha a vizsgázónak a közoktatásról szóló törvény 30. §-ának (9) bekezdése alapján engedélyezték, hogy az írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tegyen, és a vizsga

írásbeli és szóbeli vizsgarészekből áll, két vizsgatételt kell húznia és kifejtenie. A felkészüléshez és a tétel kifejtéséhez rendelkezésre álló időt tételenként kell számítani. A vizsgázó kérésére a második tétel kifejtése után legalább tíz perc pihenőidőt kell adni. A pihenőidő alatt a vizsgaterem nem hagyható el.”

Szóbeli vizsgán:

100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet 37. § (1) bekezdés: „A közoktatásról szóló törvény 30. §-ának (9) bekezdése alapján a vizsgázó kérésére, az igazgató engedélye alapján

- a) a 35. § (2) bekezdésben meghatározott időt” (a szóbeli vizsga során a vizsgázónak vizsgatárgyanként a felkészülésre rendelkezésre álló gondolkodási időt) „legfeljebb húsz perccel meg kell növelni,
- b) engedélyezni kell, hogy a szóbeli vizsga helyett írásbeli vizsgát tegyen.”

100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet 37. § (2) bekezdés: „Ha a vizsgázó szóbeli vizsga helyett írásbeli vizsgát tesz, a vizsgatétel kihúzása után, külön helyiségben, felügyelő tanár mellett készíti el dolgozatát. A dolgozat elkészítésére középszintű vizsga esetén harminc perct, emelt szintű vizsga esetén negyven perct kell biztosítani. A dolgozatot a vizsgázó vagy a vizsgázó kérésére a kérdező tanár felolvassa.”

100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet 41. § (2) bekezdés: „...Ha a vizsgázó a szóbeli vizsgát írásban tette le, teljesítményét a szóbeli vizsgarésznek megfelelően kell minősíteni. Ha a vizsgázó az írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tett, mindkét tétel kifejtését a szóbeli tételek értékelési szabályai szerint kell értékelni, majd a két tételre adott pontszámok összegének a szóbeli vizsgán elérhető pontszám kétszeresének százalékában kell kifejezni, és ez adja a vizsga százalékos minősítését.

Gyakorlati vizsgán

100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet 31. § (5) bekezdése: „Ha a vizsgázó egy vizsgatárgy gyakorlati vizsgarészének teljesítésére - neki fel nem róható okból - képtelenné válik, az igazgató engedélyével, az országos vizsgaközpont azonnali értesítése mellett az adott vizsgatárgy helyett másik vizsgatárgyat választhat, vagy a gyakorlati vizsgarészt szóbeli vizsgarésszel pótolhatja. Amennyiben a vizsgázó új vizsgatárgyat választ, ám annak írásbeli vizsgája már lezajlott, az írásbeli vizsgát szóbeli vizsgával pótolhatja. Ebben az esetben a vizsgát a 37. § (3) bekezdése szerint kell megszervezni és minősíteni. Amennyiben a vizsgázó a gyakorlati vizsgarészt szóbeli vizsgarésszel pótolja, az adott vizsgaeredményből a felsőoktatási felvételi eljárásban érettségi pontszám nem képezhető. Ezt a tényt a törzslapon, a bizonyítványban, illetve a tanúsítványban a megfelelő záradék alkalmazásával rögzíteni kell.”

2. Az országos tanulmányi versenyen helyezést elért tanulók vizsgamentessége

100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet:

6. § (8) Ha a tanuló érettségi vizsgatárgy országos középiskolai vagy országos szakmai tanulmányi versenyének döntőjében vett részt, úgy e rendelet 41. §-ának (5) bekezdése szerint a vizsgatárgyból teljesítette az érettségi vizsga vizsgakövetelményeit, és az érettségi vizsgán nem kell ismételtel számot adnia tudásáról.

12. § (1) Érettségi vizsga a tanulói jogviszony keretében abból a tantárgyból tehető, amelynek a helyi tantervben meghatározott követelményeit az érettségi vizsgára jelentkező teljesítette, tudását osztályzattal értékelték, és ezt bizonyítvánnyal igazolni tudja. Ez alól a feltétel alól mentesülnek azok a tanulók, akik az e rendelet 41. § (5) bekezdése szerint tanulmányi versenyeredményükkel teljesítették az adott vizsgatárgy vizsgakövetelményeit.

29. § (5) Amennyiben a vizsgázó a rendes érettségi évében e rendelet 6. § (8) bekezdésének alapján a 41. § (5) bekezdése szerint, tanulmányi versenyeredményével olyan vizsgatárgyból teljesítette a vizsgakövetelményeket, amelyből nem jelentkezett érettségi vizsgára, a vizsgázónak az előzetes értekezlethez benyújtott kérelme alapján, a 41. § (5) pontja szerinti vizsgaeredményt a vizsgabizottság hatodik vagy további tantárgyként a vizsgázó törzslapján feltünteti, és érettségi befejeztével az érettségi bizonyítványba bejegyzi.

41. § (5) Ha a vizsgázó valamely vizsgatárgy országos középiskolai (szakmai) tanulmányi versenyének döntőjében vett részt, abból a vizsgatárgyból teljesítette az érettségi vizsga vizsgakövetelményeit. Az országos tanulmányi verseny kiírása határozza meg, hogy a tanulmányi verseny döntőjében részt vevő versenyzők közül hány tanuló kaphat emelt szintű, és hány tanuló középszintű minősítést. A tanulmányi versenyen elért középszintű vizsgaeredmény nem zárja ki, hogy a tanuló emelt szintű érettségi vizsga letételére jelentkezzen. Aki teljesítette középszinten, illetve emelt szinten a vizsgakövetelményeket, jeles osztályzatot és százszázalékos minősítést kap.

A dokumentumot az érettségi szoftver állítja elő.

2. számú melléklet

A vizsgabizottságot működtető intézmény neve:	
Az intézmény címe:	Az intézmény OM azonosítója:
Érettségi telephely neve:	
Érettségi telephely címe:	Érettségi telephely kódja:
Az igazgató neve:	

Tisztelt Elnök Asszony / Úr!

Tájékoztatom az Ön elnöksége alatt működő vizsgabizottság adatairól.

VIZSGABIZOTTSÁG

Vizsgabizottság neve	Középszintű szóbeli		Érettségizők száma
	Kezdő napja	Befejező napja	

ÖSSZESÍTŐ JELENTÉS az érettségi vizsgabizottsághoz beosztott érettségizőkről

Vizsgabizottság neve:				Vizsgálók száma összesen:			
Vizsgatárgy	A vizsga szintje	Vizsgálók száma összesen	Mentesség a Kt.30.§(9) alapján	Magyar nyelven vizsgálók száma			
	emelt	m+n	m+n	m+n			
	közép	m+n	m+n	m+n			
A vizsgálók száma vizsgafajtánként	Rendes: m+n	Előrehozott: m+n	Kiegészítő: m+n	Szintemelő: m+n	Pótló: m+n	Javító: m+n	Ismétlő: m+n

P.H.
igazgató aláírása

A határozat kötelező formai és tartalmi elemei

(A határozatot
hozó szerv megnevezése,
az ügy tárgya, száma és
az ügyintéző neve)

X.Y.

Lakóhely

(A vizsgázó neve és lakcíme)

H A T Á R O Z A T

(Ide kell leírni, hogy milyen jogszabályi felhatalmazás alapján, mely ügyfél (tanuló), milyen tárgyban indított eljárásában, a ügy kivizsgálását követően a határozatot hozó szerv milyen határozatot hozott.)

(a döntés rövid megfogalmazása)

(Rendelkező rész: a határozatot hozó döntésének részletes leírása, a jogorvoslati lehetőségekről való tájékoztatás)

I N D O K O L Á S

(Indokolás: itt kell leírni, hogy mi a – kivizsgálást követően – megállapított tényállás, melyek azok a bizonyítékok, amelyek ezt alátámasztják.)

A határozat végén szerepel a határozat hozatalának helye, ideje, a határozat aláírójának neve, beosztása és a határozatot hozó szerv bélyegzőlenyomata.

ÍRÁSBELI ÉRETTSÉGI VIZSGA JEGYZŐKÖNYVE Középszint

A vizsgabizottságot működtető intézmény neve:	
Az intézmény címe:	Az intézmény OM azonosítója:
Érettségi telephely neve:	
Érettségi telephely címe:	Érettségi telephely kódja:
Az igazgató neve:	

A vizsgacsoport(ok) száma: _____ Vizsgatárgy: _____ Időpont: _____

1. Ülésrend

TANÁRI ASZTAL

2. FELÜGYELŐ TANÁROK

<i>IDŐTARTAM</i>	A FELÜGYELŐ TANÁR NEVE	A FELÜGYELŐ TANÁR ALÁÍRÁSA

3. A FELADATLAPOK KIDOLGOZÁSÁNAK KEZDETE

1. feladatlap:	óra	perc
2. feladatlap:	óra	perc
3. feladatlap:	óra	perc
4. feladatlap:	óra	perc

4. FELJEGYZÉSEK A VIZSGA MENETÉVEL KAPCSOLATBAN

A vizsgázó neve	Távozás időpontja	Vissza-érkezés időpontja	A felügyelő tanár aláírása	A vizsgázó neve	Távozás időpontja	Vissza-érkezés időpontja	A felügyelő tanár aláírása

5. FELJEGYZÉSEK A KIDOLGOZOTT FELADATLAPOK BEADÁSÁVAL KAPCSOLATBAN

A vizsgázó neve/anyja neve/születési ideje	A beadás ideje	A felügyelő tanár aláírása	A vizsgázó neve	A beadás ideje	A felügyelő tanár aláírása
	1. feladatlap:			1. feladatlap:	
	2. feladatlap:			2. feladatlap:	
	3. feladatlap:			3. feladatlap:	
	4. feladatlap:			4. feladatlap:	
	1. feladatlap:			1. feladatlap:	
	2. feladatlap:			2. feladatlap:	
	3. feladatlap:			3. feladatlap:	
	4. feladatlap:			4. feladatlap:	
	1. feladatlap:			1. feladatlap:	
	2. feladatlap:			2. feladatlap:	
	3. feladatlap:			3. feladatlap:	
	4. feladatlap:			4. feladatlap:	
	1. feladatlap:			1. feladatlap:	
	2. feladatlap:			2. feladatlap:	
	3. feladatlap:			3. feladatlap:	
	4. feladatlap:			4. feladatlap:	
	1. feladatlap:			1. feladatlap:	
	2. feladatlap:			2. feladatlap:	
	3. feladatlap:			3. feladatlap:	
	4. feladatlap:			4. feladatlap:	
	1. feladatlap:			1. feladatlap:	
	2. feladatlap:			2. feladatlap:	
	3. feladatlap:			3. feladatlap:	
	4. feladatlap:			4. feladatlap:	

Kelt: _____, _____ év _____ hó _____ nap

a jegyzőkönyvet leadó felügyelő tanár

igazgató

**Jegyzőkönyv a középszintű írásbeli vizsgán történt
szabálytalanságokról**

A vizsga helyszíne*

Vizsgacsoport száma

Felügyelő tanár neve:*

Vizsgarész

Vizsgatárgy

Vizsgáló neve*

A szabálytalanság leírása

A szabálytalanság ideje

óra	perc

A vizsgáló észrevétele

Jegyzőkönyvet kapnak: igazgató, vizsgabizottság, vizsgáló

Kelt:

.....

igazgató

.....

felügyelő tanár

P. H.

.....

vizsgáló

* Kérjük nyomtatott nagybetűkkel kitölteni!

Jegyzőkönyv a középszintű írásbeli érettségi vizsgán történt
rendkívüli eseményekről

A vizsga helyszíne:

Vizsgacsoport száma:

Felügyelő tanár neve:

Vizsgatárgy:

Vizsga időpontja:

Az írásbeli vizsgán történt rendkívüli események leírása:

_____, _____ év _____ hó _____ nap

igazgató

felügyelő tanár

P. H.

**A tájékoztató értekezlet
jegyzőkönyve**

A vizsgabizottságot működtető intézmény neve, OM azonosítója:	
A vizsgabizottság neve:	
Az értekezlet ideje	
Az értekezlet helye	

1. A vizsgabizottság hiányzó tagjainak neve, távolmaradásának oka

2. Hiányzó vizsgázók és távolmaradásuk oka

3. A tájékoztató témái

Dátum:

.....
a vizsgabizottság jegyzője

P. H.

.....
a vizsgabizottság elnöke

**A szóbeli érettségi vizsga jegyzőkönyve
Középszint**

A vizsgabizottságot működtető intézmény neve, OM azonosítója:	
A vizsgabizottság neve:	
A vizsga időpontja:	

1. A VIZSGABIZOTTSÁG TAGJAI

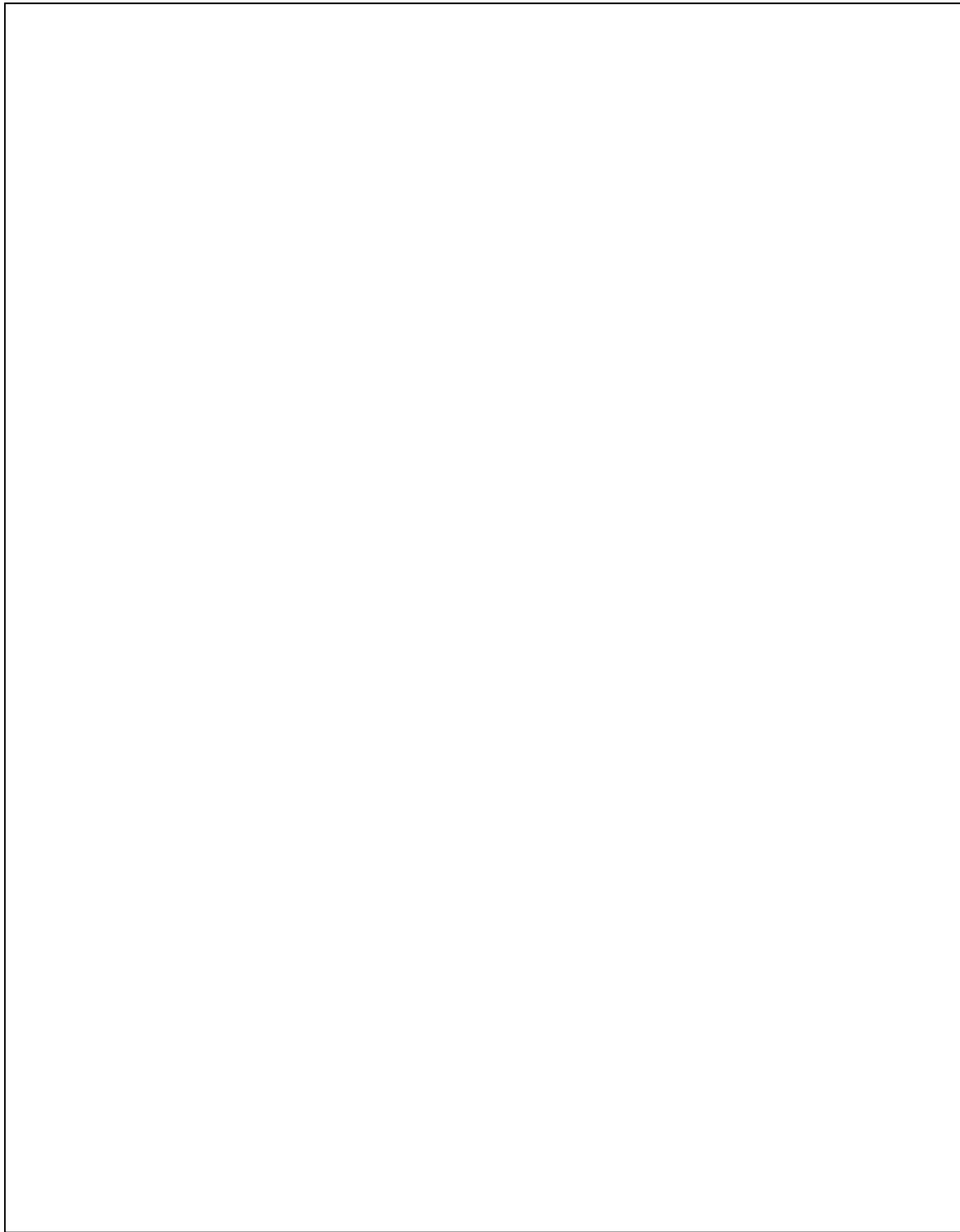
A vizsgabizottság	Név	Aláírás
A vizsgabizottság elnöke		

Kérdező tanárok	Név	Aláírás
Magyar nyelv és irodalom		
Történelem		
Matematika		
nyelv		

Az intézmény igazgatója		
A vizsga jegyzője		

2. FELJEGYZÉSEK A VIZSGA MENETÉVEL KAPCSOLATBAN

Kelt:

.....
a vizsgabizottság jegyzője

P. H.

.....
a vizsgabizottság elnöke

4. A vizsgáról kizárt tanulók névsora és a döntés indoklása

Név	Indoklás

5. A vizsgabizottság elnökének rövid értékelése

6. A vizsgabizottság tagjainak hozzászólása, kisebbségi vélemények

Kelt:

.....
a vizsgabizottság jegyzője

.....
a vizsgabizottság elnöke

P. H.

A dokumentumot az érettségi szoftver állítja elő.

A vizgabizottságot működtető intézmény neve:	
Az intézmény címe:	Az intézmény OM azonosítója:
Érettségi telephely neve:	
Érettségi telephely címe:	Érettségi telephely kódja:
A vizgabizottság neve:	

Osztályozó ív

A vizgázó neve	Születési neve	Törzslapszáma

Érettségi vizsgatárgy	Érettségi vizsgarész		Elérhető pontszám	Vizgázó által elért					
	neve	összetevői		pontszám	százalék				
<i>vizsgatárgy neve</i> <i>(vizsga nyelve)</i> <i>(vizsgaszint: közép)</i>	írásbeli				X	X			
	írásbeli vizsgarész összesen								
	szóbeli				X			tételszám	póttétel száma
	szóbeli vizsgarész összesen							osztályzat	
vizsgatárgy összesen									

Tantárgyi segédletek
a vizsgáztatás során leggyakrabban előforduló vizsgatárgyak középszintű szóbeli vizsgáinak
lebonyolításához

Magyar nyelv és irodalom

A szóbeli vizsgán egy irodalmi és egy magyar nyelvi tételt fejt ki a vizsgázó, tehát két tételt húz. A tételsor legalább 20, legfeljebb 25 magyar nyelvi és legalább 20, legfeljebb 25 irodalmi tételből áll. A tételsor összeállításáért a szaktanár a felelős. A tételsor összeállításához a részletes követelmények magyar nyelvi és irodalmi témáit kell figyelembe venni.

A *magyar nyelvi tételek* a részletes követelmények következő témáira, illetve a vizsgáztató tanár által kiválasztott altémáira épülnek:

1. *Ember és nyelv,*
2. *Kommunikáció,*
3. *A magyar nyelv története,*
4. *Nyelv és társadalom,*
5. *A nyelvi szintek,*
6. *A szöveg,*
7. *A retorika alapjai,*
8. *Stílus és jelentés.*

A tételsort úgy kell összeállítani, hogy a jelzett témák mindegyikéhez legalább két tétel tartozzék.

Az *irodalmi tételsort* a részletes vizsgakövetelmény Irodalom című fejezetében foglaltak, a *Szerzők, művek*, illetve az *Értelmezési szintek, megközelítések* témáinak lehetséges kombinációjából állítja össze a szaktanár. A *Szerzők, művek* témáiból összeállított tételek bármelyike meríthet az *Értelmezési szintek, megközelítések* szempontjaiból, illetve értelemszerűen tartalmazhatja az iskola helyi tantervében szereplő művet, műveket.

Szerzők, művek	Értelmezési szintek, megközelítések		
	Témák, motívumok	Műfajok, poétika	Korszakok, stílustörténet
Életművek	Bármely szerző, mű megközelíthető tematikus, motivikus, műfaji, poétikai szempontból vagy a korszak, stílustörténet összefüggésében; VAGY bármely tematikus, motivikus, műfaji, poétikai, korszakbeli vagy stílustörténeti jellemzőhöz kapcsolhatóak szerző/k, mű/vek.		
Portrék			
Látásmódok, művek			
A kortárs irodalomból			
Világirodalom			
Színház és drámatörténet			
Az irodalom határterületei			
Interkulturális megközelítések és regionális kultúra			

A tételsor tematikai arányai a következők:

Szerzők, művek	Tételek száma
Életművek	6
Portrék	4
Látásmódok	3
A kortárs irodalomból	1
Világirodalom	2
Színház- és drámatörténet	2
Az irodalom határterületei	1
Interkulturális megközelítések és regionális kultúra	1
Összesen	20

Értékelés

A kérdező tanár a magyar nyelvi és az irodalom feleletet együttesen értékeli, mint a vizsgafeleletként elvárt „beszédművet”. Az értékelés tehát a magyar nyelvi és az irodalom feleletet nem különíti el, hanem retorikai kritériumokat alkalmaz.

TARTALOM (25 pont)	ELŐADÁSMÓD (25 pont)
▪ Nyelvtani, irodalmi, kulturális tájékozottság ▪ Tárgyi tudás ▪ Gondolatgazdagság ▪ Rendszerezés	▪ Világos, tagolt szöveg- és mondatszerkesztés ▪ Lényegkiemelés ▪ Logikus érvelés ▪ Megfelelő szóhasználat ▪ Érthető előadásmód
□ □ □ □ □ A BESZÉDMŰ (A MAGYAR NYELVI ÉS AZ IRODALOM FELELET EGYÜTTESEN) (50 pont)	

Ebből következik, hogy amennyiben a vizsgázó teljes tájékozatlanságot árul el, a **póttétel** húzása során egy irodalmi és egy magyar nyelvi tételt is kell húznia.

Történelem

A szóbeli vizsga alapvetően a történelmi jelenségek és események problémaközpontú bemutatását kívánja a vizsgázóktól. A történelmi események és jelenségek problémaközpontú bemutatása nem igényel a témakörökben megjelenőknél több konkrét ismeretet (név, évszám, fogalom stb.), hanem az elsajátítottak alkalmazását várja el.

A szóbeli vizsga témakörei

- Gazdaság, gazdaságpolitika, anyagi kultúra
- Népeség, település, életmód
- Egyén, közösség, társadalom
- Modern demokráciák működése
- Politikai intézmények, eszmék, ideológiák
- Nemzetközi konfliktusok és együttműködés
- Szabad (problémaközpontú) témakör

A szóbeli vizsgára a megadott tematika alapján a szaktanárok témakörönként kettő-négy, összesen 20-25 konkrét tételcímet, feladatot fogalmaznak meg.

A konkrét szóbeli tételcímeknél is érvényesíteni kell azt, hogy a feladatok kb. 60%-ban a magyar, kb. 40%-ban pedig az egyetemes történelemhez kapcsolódjanak, és az összes feladat kb. 50%-át a XIX. és a XX. század történelme adja.

Az iskoláknak lehetőségük van a hat kötelező témakörön felül szabad témakör kijelölésére. Ennek követelményeit és tartalmát az egyes intézmények helyi tanterveik alapján határozzák meg (pl. helytörténeti téma; forradalom – reform – kompromisszum; etnikum – nemzet – nemzetiség).

Tételszám: 20-25 db

Tételtípusok:

- Kisebb korszak történelmi problémájának részletezőbb bemutatása.
vagy
- Egy összetettebb és/vagy több történelmi korszakon átívelő probléma áttekintő bemutatása.

Az értékelés az alábbi szempontok és kompetenciák alapján történik.

A feladat megértése, témátartás, a lényeg kiemelése	12 pont
Tájékozódás térben és időben	6 pont
A szaknyelv alkalmazása	6 pont
Források használata és értékelése	12 pont
Az eseményeket alakító tényezők feltárása, történelmi események és jelenségek problémaközpontú bemutatása	18 pont
Világosság, nyelvhelyesség, a felelet felépítettsége	6 pont

Mivel a történelemnél nincsenek altételek, az értékelés is ennek megfelelően egységesen történik. Így teljes tájékozatlanság esetén a vizsgázó egy **póttételt** húz, amelynek értékelése úgy történik, hogy az elért pontszámot meg kell felezni, fel kell kerekíteni, és a vizsgaeredményt a szóbeli és az írásbeli pontszámainak együttes értékeléséből kell kiszámítani.

Matematika

A középszintű szóbeli vizsgára kétszer annyi tételt kell készíteni, mint a szóbeli vizsgázók száma, de a tételek száma 10-nél nem lehet kevesebb.

Szóbeli vizsgát azok a tanulók tehetnek, akiknek az írásbeli vizsgájuk sikertelen (nem érték el az elégséges szintet), de az írásbeli vizsgapontszám 10%-át elérték.

A tételek jellemzői

A tétel tartalmazzon három egyszerű, az elméleti anyag elsajátítását számon kérő kérdést (definíció, illetve tétel kimondását, vagy ezek közvetlen alkalmazását megkívánó egyszerű feladatot), valamint 3 feladatot. A tétel egyes elemeit más-más témakörből kell kiválasztania.

Értékelés

Az értékelés szempontjai:

1. Az elméleti kérdések összesen	15 pont
2. A három feladat összesen	30 pont
3. Önálló teljesítményre való képesség, a feladatok logikus előadása, illetve a matematikai kommunikációs képesség	5 pont

Azt, hogy a harmadik szempont szerinti 5 pontból mennyit kap a vizsgázó, annak a mérlegelésével kell eldönteni, hogy a jelölt milyen mértékben tudott önállóan megbirkózni a kérdésekkel, illetve a feladatokkal; ha segítő kérdésekre volt szüksége, azokat megértette-e és a feleletében fel tudta-e használni.

Matematika szóbeli vizsgán is lehetőség van egy **póttétel** húzására. A minősítést úgy kell kialakítani, hogy az elért pontszámot meg kell felelni és egész pontra kell felkerekíteni.

A szóbeli vizsgát is tett tanuló végső értékelése az írásbeli és a szóbeli vizsga együttes pontszáma alapján történik.

Angol

Szóbeli - Beszédképesség

A vizsga célja annak mérése, hogy a vizsgázó képes-e az adott szinten gondolatait idegen nyelven szóban kifejezni, és a kommunikációs szándékoknak megfelelő beszélgetést folytatni.

A vizsga azt méri, hogy a vizsgázó milyen mértékben és milyen minőségben képes szóbeli tranzakcióra és interakcióra. A vizsgázónak képesnek kell lennie mind az önálló témakifejtésre, mind a beszélgetésben való interaktív részvételre.

A vizsgabeszélgetésben az aktív szerepet a vizsgázó játssza.

Tételszám: A vizsgaleírásban nincs meghatározva. A szaktanár a vizsgázók létszámának megfelelő mennyiségű feladatsort állít össze. (Minimálisan az egy napon, egy csoportban vizsgázók száma és még legalább 1 vagy 2 póttétel)

Tételek szerkezete: Nincs altétel. Egy tétel három feladatból áll – társalgás, szituációs feladat, önálló témakifejtés - amelyek értékelése egymástól független. (DE: póttételként csak teljes feladatsor húzható!)

A vizsga rövid bevezető, bemelegítő kérdésekkel kezdődik, amelyek célja az, hogy a vizsgázó ráhangolódjon az angol nyelv használatára. Az itt elhangzottakat nem értékelik.

A feladatsort a vizsgázó húzza. A feladatok kidolgozásához felkészülési idő nincs, de a második és harmadik feladat végiggondolásához a vizsgázónak rövid (körülbelül fél perc) gondolkodási idő áll rendelkezésére.

Értékelés:

FELADATTÍPUS	AZ ÉRTÉKELÉS SZEMPONTJAI	PONTSZÁM
Bemelegítő beszélgetés	Nincs értékelés	
1. Társalgási feladat: - három témakör - interakció kezdeményezés nélkül	Feladatonként értékeljük: • Jártasság a témakörökben • Szókincs, kifejezőmód • Nyelvtan	4 pont 3 pont 3 pont
2. Szituációs feladat: interakció a vizsgázó és a vizsgáztató között, meghatározott feladat megoldása érdekében	Feladatonként értékeljük: • Kommunikációs cél elérése • Szókincs, kifejezőmód • Nyelvtan	4 pont 3 pont 3 pont
3. Önálló témakifejtés vizuális segédanyagok alapján: két kép összevetése előre megadott szempontok alapján	Feladatonként értékeljük: • Összefüggő témakifejtés • Szókincs, kifejezőmód • Nyelvtan	4 pont 3 pont 3 pont
	A három feladat megoldása után együttesen értékeljük: • Beszédtempó, kiejtés, hanglejtés	3 pont
Összesen 33 pont		

Földrajz

A tételsornak legalább 20 tételt kell tartalmaznia.

Tétel szerkezete:

A szóbeli tétel két altételtől (feladatból) áll:

1. altétel - Általános természetföldrajz vagy a kontinensek, illetve Magyarország természetföldrajza
2. altétel - Általános társadalomföldrajz vagy regionális társadalmi-gazdasági földrajz

A tételsor összeállításánál az alábbi arányok javasoltak:

1. altétel – Általános természetföldrajz, a kontinensek, illetve Magyarország természetföldrajza

Témakör	A résztételek száma 20 tétel esetén
Kozmikus környezetünk vagy térképi ismeretek	1
A geoszféra földrajza és környezeti problémáik	9
– Kőzetburok, földtörténet	(4)
– Vízburok	(2)
– Levegőburok	(3)
Földrajzi övezetesség	4
A kontinensek természetföldrajza	2
Magyarország és tájainak természetföldrajza	4

2. altétel – Általános társadalomföldrajz, regionális társadalmi-gazdasági földrajz

Témakör	A rész tételek száma 20 tétel esetén
Népeség- és településföldrajz	3
A világ változó társadalmi-gazdasági képe	5
A világgazdaságban különböző szerepet betöltő régiók, országok és országcsoportok Európa és a többi kontinens regionális földrajzi jellegzetességei	5
Magyarország földrajza. Hazánk helye és kapcsolatai a Kárpát-medencében és Európában	6
Globális környezeti problémák	1

A két részfeladat között tartalmi és területi átfedés nem lehet (pl. Magyarországra vonatkozó ismeretek csak az egyik altételben kérdezhetők).

Értékelés: Az egyes altételek megoldására 25-25 pont adható.

Az értékelés szempontjai altételenként:

Tartalmi összetevők	20 pont
Logikus felépítés	2 pont
A szaknyelv, a térkép- és eszközhasználat	3 pont

A tételsor összeállításakor a vizsgáztató tanárnak röviden rögzítenie kell az egyes altételek kifejtésének elvárt összetevőit és az ezekre adható, a 20 pont felosztásával kialakított maximális részpontoszámokat, amely alapján a feleleteket értékelni kell.

A szóbeli vizsga egy vizsgarésznek számít. **Póttételként** teljes tételt lehet csak húzni.

Biológia

A tételsor legalább 20 tételből áll.

A tétel jellemzői:

Valamennyi tételhez két altétel – A) és B) – tartozik.

Az A) altétel a jelölt választása szerint lehet

– projektmunka bemutatása

vagy

– laboratóriumi vizsgálat (*a részletes követelményekben dőlt betűvel szedett lehetőségek közül*) vagy fajismerethez kapcsolódó feladat (ezek a lehetőségek 50-50% arányban szerepeljenek az altételek között).

Ez utóbbi lehet

– növényfaj meghatározása és ökológiai igényeinek jellemzése a Növényismerete könyv segítségével

vagy

– több állat-, illetve növényfaj morfológiai és ökológiai jellemzésének összevetése

vagy

– nemzeti park, természetvédelmi terület, illetve az iskolához közeli életközösség élővilágának jellemzése segédanyag (például képanyag – videofilm, dia, fénykép, fajlista, térkép) alapján.

A B) altétel egy életközeli probléma egészségügyi, környezetvédelmi, ökológiai vonatkozásairól szóló kifejtés. A B) altételeket az ember szervezete és egészsége, valamint a természet- és a környezet védelme témakörből kell összeállítani.

Értékelés:

A két altételre 25-25 pont adható.

A) altétel projektmunka esetén :

- a beadott munka értékelése 15 pont
- a munka bemutatásának értékelése 10 pont

A) altétel (ha nem projektmunka):

- tartalmi összetevő 20 pont
- a felelt felépítése, előadás 5 pont

B) altétel : - tartalmi összetevő 20 pont

- a felelt felépítése, előadás 5 pont

A szóbeli vizsga egy vizsgarésznek számít. **Póttétel**ként teljes tételt lehet csak húzni.

Informatika

A vizsga szerkezete

Gyakorlati vizsga 180 perc	Szóbeli vizsga 15 perc
Számítógéppel megoldandó feladatsor	Egy téma kifejtése és párbeszéd a témával kapcsolatban
120 pont	30 pont

Tételszám: legalább 20

A tételt a vizsgázónak önállóan kell kifejtenie. Közbekérdetni csak akkor lehet, ha teljesen helytelen úton indult el, vagy nyilvánvaló, hogy elakadt.

Amikor a vizsgázó befejezte a tétel kifejtését, a vizsgáztató párbeszédet kezdeményez a témához kapcsolódóan.

Bármely tétellel kapcsolatban számítógépes szemléltetés is kérhető, melynek várakozás nélküli végrehajtási ideje – a 7.1-es témakör kérdései kivételével – legfeljebb két perc.

Egy tétel csak egy témakör elméleti ismeretanyagát kérje számon.

Javasolt arányok:

Információs társadalom	8-20%
Informatikai alapismeretek – hardver	24-32%
Informatikai alapismeretek – szoftver	20-28%
Kommunikáció az interneten (gyakorlati kivitelezéssel)	20-28%
Könyvtárhasználat	8-12%

Szükséges segédeszközök:

- A szóbeli vizsga helyszínén internetkapcsolattal rendelkező számítógép, amelyet a vizsgázó a felelete során használ.
- szükséges nyomtatott és elektronikus források (pl. lexikon, enciklopédia, szakkönyv, tankönyv, szépirodalmi mű, CD-ROM).

Értékelés:

A felelet értékelése a következő szempontok alapján történik:

Logikai felépítés	8 pont
Kifejezőkészség, szaknyelv használata	8 pont
Tartalom	8 pont
Kommunikatív készség	6 pont

A dokumentumot az érettségi szoftver állítja elő.

14. számú melléklet

A vizsgabizottságot működtető intézmény neve:	
Az intézmény címe:	Az intézmény OM azonosítója:
Érettségi telephely neve:	
Érettségi telephely címe:	Érettségi telephely kódja:
A vizsgabizottság neve:	

A _____ évi _____ hónapokban megtartott

ÉRETTSÉGI VIZSGA TÖRZSLAPJA
(külív)

Az intézmény igazgatója	Név	Aláírás
A vizsgabizottság tagjai	Név	Aláírás
A vizsgabizottság elnöke		
Javító szaktanár:...(tantárgy neve)...		
Kérdező tanár: ...(tantárgy neve).....		

A vizsgabizottság jegyzője	Név	Aláírás

A vizsgabizottsághoz tartozó törzslapszámok:

Kelt: _____, _____ év _____ hó _____ napján

Összeolvasták:

_____	_____
név	aláírás
_____	P. H.
_____	_____
név	aláírás

TÖRZSLAP
(belív)

Törzslapszám: ___ / ___ / _____

A vizsgázó neve: _____

A vizgabizottság neve: _____

A vizsgázó születési neve: _____

Anyja születési neve: _____

Születési helye és ideje: _____, év _____ hó _____ nap

Középiskolai tanulmányait a(z) _____

intézményben (OM azonosítója: _____) a(z) _____ / _____ . tanévben fejezte be.

A vizgabizottságot működtető intézmény neve:											
Az intézmény címe:						Az intézmény OM azonosítója:					
Érettségi telephely neve:											
Érettségi telephely címe:						Érettségi telephely kódja:					
Vizsgatárgy	A vizsga fajtája	A vizsga szintje	A vizsga nyelve	Érettségi vizsgarész	Elérhető pont-szám	Elért		Össz-pont-szám	Minősítés		Bizonyítvány száma / Tanúsítvány száma
						pont-szám	%		%	osztályzat (betűvel és számmal)	
Magyar nyelv és irodalom				írásbeli							
				szóbeli							
Történelem				írásbeli							
				szóbeli							
Matematika				írásbeli							
				szóbeli							
Élő idegen nyelv (emelt szintű vizsga esetén)				írásbeli: olvasott szöveg értése							
				írásbeli: nyelvhelyesség							
				írásbeli: hallott szöveg értése							
				írásbeli: íráskészség							
				szóbeli: beszédkészség							
Élő idegen nyelv (középszintű vizsga esetén)				írásbeli							
				szóbeli							
Vizsgatárgy (hagyományos rend szerint)				írásbeli							Végleges
				szóbeli							

A vizgabizottság határozata megfelelő záradékkal:

Kelt: _____, _____ év _____ hó _____ napján

P. H.

A vizgabizottság jegyzője

A vizgabizottság elnöke

TÖRZSLAPKIVONAT

Törzslapszám: ___/___/___

A vizsgázó neve:

A vizsgabizottság neve: _____

A vizsgázó születési neve:

Anyja születési neve:

Születési helye és ideje: _____, év _____ hó _____ nap

Középiskolai tanulmányait a(z)

intézményben (OM azonosítója: _____) a(z) _____ / _____ . tanévben fejezte

A vizsgabizottságot működtető intézmény neve:											
Az intézmény címe:						Az intézmény OM azonosítója:					
Érettségi telephely neve:											
Érettségi telephely címe:						Érettségi telephely kódja:					
Vizsgatárgy	A vizsga fajtája	A vizsga szintje	A vizsga nyelve	Érettségi vizgarész	Elérhető pontszám	Elért		Össz-pontszám	Minősítés		Bizonyítvány száma / Tanúsítvány száma
						pontszám	%		%	osztályzat (betűvel és számmal)	
Magyar nyelv és irodalom				írásbeli							
				szóbeli							
Történelem				írásbeli							
				szóbeli							
Matematika				írásbeli							
				szóbeli							
Élő idegen nyelv (emelt szintű vizsga esetén)				írásbeli: olvasott szöveg értése							
				írásbeli: nyelvhelyesség							
				írásbeli: hallott szöveg értése							
				írásbeli: íráskészség							
Élő idegen nyelv (középszintű vizsga esetén)				írásbeli							
				szóbeli							
Vizsgatárgy (hagyományos rend szerint)				írásbeli						Végleges	
				szóbeli							

A vizsgabizottság határozata megfelelő záradékkal:

Hivatalosan igazolom, hogy jelen törzslap kivonat a(z)

intézményben _____ év _____ hó _____ napján érettségi vizsgát tett vizsgázók törzslapján a _____ / _____ / _____ törzslapszám alatt feltüntetett adatokkal szó szerint megegyezik.

Kelt: _____, _____ év _____ hó _____ napján

P. H.

A vizsgabizottság elnöke

Igazgató

Záradékok

(A vizsgaszabályzat által előírt záradékok az érettségi szoftverben megtalálhatók.)

1. Az érettségi vizsgabizottság körbélyegzőjének felirata:.....mellett működő érettségi vizsgabizottság.
2. év hó napján a rendes érettségi vizsgát megkezdte. (Figyelem, ezt a záradékot csak a rendes érettségi vizsga megkezdésekor kell az iskolai bizonyítványba és az iskolai törzslapba bevezetni!)
3. év hó napján rendes érettségi vizsgát tett.
4. Az érettségi vizsga követelményeit vizsgatárgyból nem teljesítette, javítóvizsgára jelentkezhet. (A második pontozott rész: az adott vizsgatárgyból az adott tanuló hányadik alkalommal tehet javítóvizsgát.)
5. Az érettségi vizsgát fel nem róható okból nem tudta befejezni, vizsgatárgyból pótló vizsgát tehet.
6. Az érettségi vizsgát felróható okból nem fejezte be, vizsgatárgyból javítóvizsgát tehet. (A második pontozott rész: az adott vizsgatárgyból az adott tanuló hányadik alkalommal tehet javítóvizsgát.)
7. Szabálytalanság elkövetése miatt vizsgatárgyból a vizsgabizottság javítóvizsgára utasítja. (A második pontozott rész: az adott vizsgatárgyból az adott tanuló hányadik alkalommal tehet javítóvizsgát.)
8. nyelvi minősítését a számú nyelvvizgabizonyítvány alapján kapta.
9. nyelvi érettségi minősítését a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 30. § (9) bekezdése alapján megadott mentesítés mellett kapta.
10. 1A(z) vizsgatárgy minősítését a évi OKTV/SZÉTV eredménye alapján kapta.
11. A(z)..... vizsgatárgy érettségi vizsgáját a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 30. § (9) bekezdése alapján megadott mentesítés szerint a kötelező vizsgatárgy vizsgája helyett tette le.
12. A(z) vizsgatárgy akkreditált vizsgakövetelményekre épül.
13. A(z) vizsgatárgy(ak) minősítését a 2005. év előtt hatályos vizsgarendszer szabályai szerint kapta.
14. A magyar nyelv és irodalom vizsgatárgy helyett - a 100/1997. (VI. 13.) Korm. rend. 6. § (6) bekezdése alapján - magyar nyelvből, mint idegen nyelvből tett érettségi vizsgát.
15. A vizsgatárgy érettségi vizsgaeredménye a felsőoktatási felvételi eljárásban az érettségi pontszám megállapításakor nem vehető figyelembe.
16. A vizsgabizottság szükség szerint döntéseihez megfelelő további záradékot alakíthat ki.

JEGYZETEK:

